

NARODOWY BANK POLSKI

**Sprawozdanie finansowe
Narodowego Banku Polskiego
na dzień 31 grudnia 2022 roku**

Spis treści

Bilans Narodowego Banku Polskiego	5
Rachunek zysków i strat Narodowego Banku Polskiego	6
Informacja dodatkowa	7
1. Wprowadzenie	7
1.1. Podstawa prawna, przedmiot działania i organy NBP	7
1.2. Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania finansowego	9
1.3. Okres objęty sprawozdaniem finansowym	9
1.4. Biegły rewident i sposób jego wyboru	9
1.5. Informacje o przyjęciu i zatwierdzeniu sprawozdania finansowego NBP za 2021 rok	10
2. Opis istotnych zasad rachunkowości	10
2.1. Podstawowe zasady rachunkowości	10
2.2. Kontynuacja działania	11
2.3. Ujmowanie transakcji w księgach rachunkowych NBP	11
2.4. Wycena na dzień bilansowy	11
2.5. Zdarzenia po dacie bilansu	13
3. Zmiany w polityce rachunkowości	13
4. Wartości oparte na profesjonalnych szacunkach	15
5. Noty objaśniające	17
Nota 1 Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	17
Nota 2 Należności i zobowiązania wobec MFV	18
Nota 3 Pozostałe aktywa finansowe	20
Nota 3.1 Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	22
Nota 3.2 Dłużne papiery wartościowe utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej	24
Nota 3.3 Pozostałe aktywa finansowe	25
Nota 3.4 Inne pozostałe aktywa	27
Nota 4 Rzeczowe aktywa trwale i wartości niematerialne	27
Nota 5 Pieniądz w obiegu	31
Nota 6 Pozostałe zobowiązania finansowe	31
Nota 6.1 Zobowiązania z tytułu operacji polityki pieniężnej	33
Nota 6.2 Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej	35
Nota 6.3 Zobowiązania w walutach obcych	36
Nota 6.4 Inne pozostałe pasywa	37
Nota 7 Rezerwy na zobowiązania	37
Nota 8 Rozliczenia międzyokresowe	38
Nota 9 Kapitał własny	39
Nota 9.1 Różnice z wyceny	42

Nota 9.2 Rezerwa kursowa	44
Nota 9.3 Fundusz rezerwowy	44
Nota 9.4 Wynik finansowy	44
Nota 10 Pozycje pozabilansowe	45
Nota 10.1 Transakcje spot, forward i swap w walutach obcych ujęte na kontach pozabilansowych	46
Nota 10.2 Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji forward	47
Nota 10.3 Futures	48
Nota 11 Wynik z odsetek	48
Nota 12 Wynik z operacji finansowych	53
Nota 12.1 Wynik zrealizowany	53
Nota 12.2 Koszty niezrealizowane	56
Nota 13 Wynik z prowizji i opłat	58
Nota 14 Przychody z akcji i udziałów	58
Nota 15 Koszty wynagrodzeń	59
Nota 16 Koszty administracyjne	60
Nota 17 Koszty amortyzacji	60
Nota 18 Koszty emisji banknotów i monet	61
Nota 19 Pozostałe przychody i pozostałe koszty	61
6. Pozostałe noty objaśniające	61
Nota 20 Pozostałe kwestie	61
7. Ryzyko finansowe, operacyjne i podatkowe	63
7.1. Ryzyko finansowe	63
7.1.1. Ryzyko kredytowe	64
7.1.1.1. Ryzyko kredytowe w zarządzaniu rezerwami dewizowymi	64
7.1.1.2. Ryzyko kredytowe w operacjach krajowych	67
7.1.1.2.1. Dłużne papiery wartościowe	67
7.1.1.2.2. Należności z tytułu operacji kredytowych	67
7.1.1.2.3. Transakcje FX swap z bankami krajowymi	68
7.1.2. Ryzyko płynności	68
7.1.2.1. Analiza wymagalności zobowiązań finansowych w walutach obcych	69
7.1.3. Ryzyko stopy procentowej	70
7.1.4. Ryzyko kursowe i ryzyko zmiany ceny złota	71
7.1.5. Ryzyko zmian cen kontraktów equity index futures	73
7.1.6. Wartość rynkowa aktywów i zobowiązań finansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych	73
7.2. Ryzyko operacyjne	75
7.3. Ryzyko podatkowe	76

Bilans Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2022 roku

Aktywa	Nota	31.12.2022	31.12.2021
		<i>w tys. złotych</i>	
1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	1	58 650 238,7	54 843 799,4
2. Należności w walutach obcych od nierezydentów		675 407 337,1	619 333 303,4
2.1. Należności od MFW	2	31 411 666,6	30 010 120,7
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	3.1	643 995 670,5	589 323 182,7
6. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych		169,2	7,0
7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	3.2	140 673 185,5	149 322 164,0
10. Pozostałe aktywa		1 497 159,3	1 824 535,8
10.1. Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	4	1 016 124,3	1 033 750,4
10.2. Pozostałe aktywa finansowe	3.3	303 134,2	299 061,9
10.3. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	10	34 734,7	354 272,7
10.4. Rozliczenia międzyokresowe	8	49 683,9	41 496,4
10.5. Inne pozostałe aktywa	3.4	93 482,2	95 954,3
Aktywa ogółem		876 228 089,8	825 323 809,6

Pasywa	Nota	31.12.2022	31.12.2021
		<i>w tys. złotych</i>	
1. Pieniądz w obiegu	5	368 611 663,5	355 557 725,3
2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	6.1	55 112 907,5	96 525 124,4
2.1. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)		34 914 457,6	66 061 581,2
2.2. Depozyty na koniec dnia		20 198 449,9	30 463 543,2
3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	6.2	940 440,8	762 678,9
4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	6.1	252 181 174,3	184 521 188,7
5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	6.2	11 883 806,3	15 251 900,0
5.1. Zobowiązania wobec sektora rządowego		10 792 940,6	15 185 508,3
5.2. Inne zobowiązania		1 090 865,7	66 391,7
6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów	6.2	4 124 197,2	3 960 800,8
7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	6.3	59 010 072,3	32 629 719,7
8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	6.3	53 625 136,0	36 036 430,1
9. Alokacja SDR	2	30 871 510,9	29 769 702,4
11. Pozostałe pasywa		430 621,7	1 108 023,7
11.1. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	10	2 404,1	24 134,5
11.2. Rozliczenia międzyokresowe	8	97 303,7	97 536,8
11.3. Inne pozostałe pasywa	6.4	330 913,9	986 352,4
12. Rezerwy		15 281 500,7	16 693 832,6
12.1. Rezerwa kursowa	9.2	15 078 591,4	16 499 460,9
12.2. Rezerwy na zobowiązania	7	202 909,3	194 371,7
13. Różnice z wyceny	9.1	50 056 738,6	51 038 899,5
14. Fundusze	9.3	1 500 000,0	1 500 000,0
15. Wynik finansowy	9.4	-27 401 680,0	-32 216,5
15.1. Wynik finansowy za rok obrotowy		-16 943 670,7	10 974 518,7
15.2. Strata z lat ubiegłych		-10 458 009,3	-11 006 735,2
Pasywa ogółem		876 228 089,8	825 323 809,6

Rachunek zysków i strat

Narodowego Banku Polskiego

za rok zakończony 31 grudnia 2022 roku

	Nota	2022	2021
		w tys. złotych	
1. Wynik z odsetek	11	-5 829 784,9	2 252 493,1
1.1. Przychody z odsetek*		9 371 032,8	3 140 350,1
1.2. Koszty z odsetek*		-15 200 817,7	-887 857,0
2. Wynik z operacji finansowych		-9 768 368,9	9 949 936,6
2.1. Wynik zrealizowany	12.1	15 548 530,0	20 257 561,3
2.2. Koszty niezrealizowane	12.2	-26 737 763,7	-3 658 590,0
2.3. Wynik z odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych		-4,7	-493,1
2.4. Wynik z rezerwy kursowej	9.2	1 420 869,5	-6 648 541,6
3. Wynik z prowizji i opłat	13	-449,4	1 385,0
3.1. Przychody z prowizji i opłat		52 945,2	47 466,7
3.2. Koszty z prowizji i opłat		-53 394,6	-46 081,7
4. Przychody z akcji i udziałów	14	32 215,8	38 256,7
5. Pozostałe przychody	19	140 909,0	176 280,0
A. Wynik ogółem		-15 425 478,4	12 418 351,4
6. Koszty wynagrodzeń	15	-673 408,3	-640 499,1
7. Koszty administracyjne	16	-342 854,6	-299 532,6
8. Koszty amortyzacji	17	-95 484,0	-114 186,4
9. Koszty emisji banknotów i monet	18	-389 963,3	-364 457,2
10. Pozostałe koszty	19	-16 482,1	-25 157,4
B. Wynik finansowy za rok obrotowy		-16 943 670,7	10 974 518,7

* Zmiana w prezentacji przychodów z odsetek i kosztów z odsetek – por. Rozdział 3.

Informacja dodatkowa

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna, przedmiot działania i organy NBP

Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Narodowy Bank Polski, zwany dalej „NBP”, jest centralnym bankiem państwa. Przysługuje mu wyłączne prawo emisji pieniądza oraz ustalania i realizowania polityki pieniężnej. NBP odpowiada za wartość polskiego pieniądza.

Rolę, funkcje oraz cel i zadania NBP określają przede wszystkim:

- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 2025), zwana dalej „ustawą o NBP”,
- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 2324, z późn. zm.),
- Traktat o Unii Europejskiej oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersje skonsolidowane Dz. Urz. UE 2016 C 202 z dnia 7 czerwca 2016 r., s. 1).

W myśl art. 2 ustawy o NBP, NBP posiada osobowość prawną i nie podlega wpisowi do rejestru przedsiębiorstw państwowych. NBP prowadzi działalność na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, a jego siedzibą jest Warszawa.

Zgodnie z ustawą o NBP, podstawowym celem działalności NBP jest utrzymanie stabilnego poziomu cen, przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej Rządu, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP. Do zadań NBP należy także:

- organizowanie rozliczeń pieniężnych,
- prowadzenie gospodarki rezerwami dewizowymi,
- prowadzenie działalności dewizowej w granicach określonych ustawami,
- prowadzenie bankowej obsługi budżetu państwa,
- regulowanie płynności banków oraz ich refinansowanie,
- kształtowanie warunków niezbędnych dla rozwoju systemu bankowego,
- działanie na rzecz stabilności systemu finansowego,
- działanie na rzecz wyeliminowania lub ograniczania ryzyka systemowego w systemie finansowym,
- opracowywanie statystyki pieniężnej i bankowej, bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej,
- wykonywanie innych zadań określonych ustawami.

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawą o NBP, organami NBP są:

1. Prezes NBP (powoływany na sześcioletnią kadencję),
2. Rada Polityki Pieniężnej (członkowie powoływani na sześcioletnią, nieodnawialną kadencję),
3. Zarząd NBP (członkowie powoływani na sześcioletnią kadencję).

Skład osobowy organów NBP na dzień 31 grudnia 2022 r.:

Prezes NBP¹

Adam Glapiński

Rada Polityki Pieniężnej²

Przewodniczący	<i>Adam Glapiński</i>		
Członkowie	<i>Ireneusz Dąbrowski</i>	<i>Cezary Kochalski</i>	<i>Gabriela Masłowska</i>
	<i>Iwona Duda</i>	<i>Ludwik Kotecki</i>	<i>Joanna Tyrowicz</i>
	<i>Wiesław Janczyk</i>	<i>Przemysław Litwiniuk</i>	<i>Henryk Wnorowski</i>

Zarząd NBP³

Przewodniczący	<i>Adam Glapiński</i>
-----------------------	-----------------------

¹ Z dniem 21 czerwca 2022 r. zakończyła się pierwsza kadencja Adama Glapińskiego jako Prezesa Narodowego Banku Polskiego. Z dniem 22 czerwca 2022 r. Adam Glapiński rozpoczął pełnić drugą kadencję Prezesa Narodowego Banku Polskiego.

² W 2022 r. zakończyły się kadencje członków Rady Polityki Pieniężnej w dniu:

- 25 stycznia 2022 r. – Eugeniusza Gatnara oraz Jerzego Kropiwnickiego,
- 9 lutego 2022 r. – Grażyny Ancyparowicz oraz Eryka Łona,
- 20 lutego 2022 r. – Łukasza Hardta oraz Kamila Zubelewicza,
- 30 marca 2022 r. – Jerzego Żyżyńskiego,
- 21 lipca 2022 r. – Rafała Sury (w związku ze zrzeczeniem się funkcji członka Rady Polityki Pieniężnej).

W 2022 r. następujący członkowie Rady Polityki Pieniężnej zostali powołani na sześcioletnie kadencje rozpoczynające się z dniem:

- 26 stycznia 2022 r. – Ludwik Kotecki oraz Przemysław Litwiniuk,
- 21 lutego 2022 r. – Ireneusz Dąbrowski oraz Henryk Wnorowski,
- 23 lutego 2022 r. – Wiesław Janczyk,
- 7 września 2022 r. – Joanna Tyrowicz,
- 7 października 2022 r. – Iwona Duda oraz Gabriela Masłowska.

³ Z dniem 16 lipca 2022 r. funkcję członka Zarządu NBP przestał pełnić Andrzej Kaźmierczak (w związku z zakończeniem kadencji).

Z dniem 28 lipca 2022 r. na funkcję członka Zarządu NBP powołany został Rafał Sura.

Z dniem 1 września 2022 r. na funkcję członka Zarządu NBP powołany został Paweł Mucha.

Z dniem 6 października 2022 r. funkcję członka Zarządu NBP przestał pełnić Paweł Szałamacha (w związku z zakończeniem pierwszej kadencji).

Z dniem 12 października 2022 r. na funkcję członka Zarządu NBP powołany został Paweł Szałamacha (druga kadencja).

Wiceprezes NBP – Pierwszy Zastępca Prezesa NBP	<i>Marta Kightley</i>		
Wiceprezes NBP	<i>Adam Lipiński</i>		
Członkowie	<i>Marta Gajęcka</i>	<i>Piotr Pogonowski</i>	<i>Paweł Szalamacha</i>
	<i>Paweł Mucha</i>	<i>Rafał Sura</i>	

1.2. Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania finansowego

Zarząd NBP sporządził sprawozdanie finansowe NBP na dzień 31 grudnia 2022 r. zgodnie z:

- ustawą o NBP,
- uchwałą nr 13/2020 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 6 listopada 2020 r. w sprawie zasad rachunkowości Narodowego Banku Polskiego, wzoru bilansu, rachunku zysków i strat oraz zawartości informacji dodatkowej (Dz. Urz. NBP poz. 24), zwaną dalej „uchwałą nr 13/2020 RPP”,
- uchwałą nr 6/2019 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim (Dz. Urz. NBP poz. 14), zwaną dalej „uchwałą nr 6/2019 RPP”,
- uchwałą nr 64/2020 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie zasad organizacji rachunkowości w Narodowym Banku Polskim (z późn. zm.), zwaną dalej „uchwałą nr 64/2020 Zarządu NBP”.

Przepisy te stanowią politykę rachunkowości NBP.

1.3. Okres objęty sprawozdaniem finansowym

Sprawozdanie finansowe obejmuje rok obrotowy od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. Dane porównawcze w sprawozdaniu finansowym obejmują rok obrotowy od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.

1.4. Biegły rewident i sposób jego wyboru

Roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na dzień 31 grudnia 2022 r. podlega badaniu przez biegłego rewidenta – firmę KPMG Audyt sp. z o.o. sp.k., z siedzibą w Warszawie. Biegły rewident został wybrany w 2019 r. przez Radę Polityki Pieniężnej, zwaną dalej „RPP”, na podstawie art. 69 ust. 1 ustawy o NBP. Wyboru dokonano w trybie przetargu nieograniczonego, na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1986, z późn. zm.) na dwa lata (badanie sprawozdania finansowego za lata 2019 i 2020) z możliwością przedłużenia umowy na kolejny okres dwuletni (badanie sprawozdania finansowego za lata 2021 i 2022). W 2021 r. RPP zdecydowała o przedłużeniu umowy.

1.5. Informacje o przyjęciu i zatwierdzeniu sprawozdania finansowego NBP za 2021 rok

Roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na dzień 31 grudnia 2021 r. zostało przyjęte przez RPP uchwałą nr 6/2022 w dniu 6 kwietnia 2022 r. (Dz. Urz. NBP poz. 8) oraz zatwierdzone przez Radę Ministrów uchwałą nr 121/2022 w dniu 3 czerwca 2022 r. Biegły rewident, badający to sprawozdanie, firma KPMG Audyt sp. z o.o. sp.k., wydał o nim opinię niezmodyfikowaną (opinię bez zastrzeżeń).

W sprawozdaniu finansowym sporządzonym na dzień 31 grudnia 2021 r. NBP wykazał wynik finansowy w kwocie 10.974.518,7 tys. zł. W związku z tym, w 2022 r. zgodnie z art. 69 ust. 4 ustawy o NBP, NBP dokonał wpłaty z zysku do budżetu państwa w kwocie 10.425.792,8 tys. zł. Zgodnie z art. 62 ustawy o NBP, 5% zysku, tj. kwota 548.725,9 tys. zł, zostało przeznaczony na fundusz rezerwowy.

2. Opis istotnych zasad rachunkowości

W celu lepszego zrozumienia informacji przedstawionych w sprawozdaniu finansowym szczegółowe informacje o istotnych zasadach polityki rachunkowości obowiązujących w NBP oraz o dokonanych osądach i oszacowaniach zostały przedstawione w poszczególnych notach objaśniających (por. Rozdział 5).

2.1. Podstawowe zasady rachunkowości

Zasady rachunkowości stosowane przez NBP, określone w aktach prawnych wymienionych w punkcie 1.2. wprowadzenia do niniejszego sprawozdania finansowego, odpowiadają standardom stosowanym w Europejskim Systemie Banków Centralnych, zwanym dalej „ESBC”, których podstawę stanowią Wytyczne Europejskiego Banku Centralnego – zwanego dalej „EBC” – (UE) 2016/2249 z dnia 3 listopada 2016 r. w sprawie ram prawnych rachunkowości i sprawozdawczości finansowej w Europejskim Systemie Banków Centralnych (EBC/2016/34, z późn. zm.), zwane dalej „Wytycznymi EBC”.

Sporządzając sprawozdanie finansowe, NBP stosuje następujące zasady:

- wiernego i rzetelnego obrazu,
- kontynuacji działania,
- ostrożności,
- istotności,
- spójności i porównywalności,
- memoriału.

2.2. Kontynuacja działania

Sprawozdanie finansowe NBP zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności – zgodnie z art. 58 ustawy o NBP nie można ogłosić upadłości NBP.

2.3. Ujmowanie transakcji w księgach rachunkowych NBP

W księgach rachunkowych roku obrotowego ujmuje się wszystkie operacje gospodarcze, które wystąpiły w danym roku obrotowym.

Ujmując transakcje w księgach rachunkowych, NBP kieruje się ustalonym w Wytycznych EBC tzw. podejściem ekonomicznym i w związku z tym stosuje następujące reguły:

- waluty obce i złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości zakupione lub sprzedane w transakcji spot (bieżącej) lub transakcji forward (terminowej) ujmuje się w księgach rachunkowych NBP (na kontach pozabilansowych) w dniu transakcji,
- odsetki, dyskonto i premię od aktywów i zobowiązań oraz instrumentów finansowych pozabilansowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego.

Dłużne papiery wartościowe zakupione albo sprzedane w transakcji spot ujmuje się w księgach rachunkowych NBP w dniu rozliczenia.

2.4. Wycena na dzień bilansowy

Na dzień bilansowy dla złota, walut obcych, papierów wartościowych zakupionych przez NBP i instrumentów finansowych pozabilansowych⁴ stosuje się zasadę wyceny według wartości rynkowej⁵. Efekty wyceny aktywów i zobowiązań do wartości rynkowych obowiązujących na dzień bilansowy ujmuje się kierując się regułami:

- zaliczania do wyniku finansowego kosztów niezrealizowanych (ujemnych różnic z wyceny),
- niezaliczania do wyniku finansowego przychodów niezrealizowanych (dodatnich różnic z wyceny) – są one ujmowane w pasywach jako *Różnice z wyceny*.

⁴ Pozycje pozabilansowe w walutach obcych wynikające z transakcji forward oraz swap są wyceniane według kursu średniego NBP.

⁵ Zasady wyceny według wartości rynkowej nie zastosowano dla dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności oraz dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych na potrzeby polityki pieniężnej. Wartość rynkowa to wartość średnia ceny kupna i ceny sprzedaży oparta na notowaniach dla transakcji o standardowej wielkości na danym rynku przez uznane podmioty, działające na rynku zorganizowanym albo rynku niezorganizowanym, a jeżeli ceny nie są dostępne na rynku – wartość określona według przyjętego i konsekwentnie stosowanego modelu wyceny, w tym wartość określona według właściwych krzywych rentowności podawanych do wiadomości publicznej.

Wyceny cenowej instrumentów finansowych wycenianych według wartości rynkowej dokonuje się przed dokonaniem ich wyceny kursowej.

Wartość poszczególnych aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów ustala się oddzielnie, nie kompensując ze sobą wartości różnych co do rodzaju składników.

Złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości (standard *London Good Delivery*), utrzymywane w postaci fizycznej i niefizycznej, jest wyceniane według wartości rynkowej uncji złota w dolarach amerykańskich z londyńskiego rynku kruszców (*London Bullion Market*).

Dłużne papiery wartościowe rynkowe niezakwalifikowane jako utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się według wartości rynkowej.

Dłużne papiery wartościowe rynkowe utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.⁶

Dłużne papiery wartościowe utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez NBP wycenia się według ceny emisyjnej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię.

Transakcje forward (terminowe) na dłużne papiery wartościowe wycenia się poprzez porównanie wartości rynkowej dłużnych papierów wartościowych z dnia wyceny z ich wartością ustaloną w umowie, zdyskontowaną na dzień rozliczenia transakcji spot (bieżącej).

Futures są wyceniane według wartości rynkowej.

Pozostałe składniki aktywów i zobowiązań są wyceniane odpowiednio według wartości nominalnej, ceny transakcyjnej albo wartości rynkowej.

Dla aktywów niewycenianych według wartości rynkowych sprawdza się, czy wystąpiły przesłanki utraty przez nie wartości, to jest czy istnieje duże prawdopodobieństwo, że składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości oczekiwanych korzyści ekonomicznych. W przypadku ich stwierdzenia,

⁶ Dłużne papiery wartościowe rynkowe utrzymywane do dnia zapadalności mogą zostać zbyte przed dniem zapadalności:

- 1) jeżeli zbywaną wartość dłużnych papierów wartościowych uznaje się za nieznaczącą w porównaniu do całkowitej wartości zasobu dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności lub
- 2) jeżeli dłużne papiery wartościowe są zbywane w ciągu jednego miesiąca przed dniem zapadalności lub
- 3) w wyjątkowych okolicznościach, w szczególności w przypadku znaczącego pogorszenia wiarygodności kredytowej emitenta.

dla tych aktywów ustala się kwotę przewidywanej utraty wartości, przez porównanie ich wartości księgowej z wartością odzyskiwalną.

Dla aktywów, pasywów i instrumentów finansowych pozabilansowych w walutach obcych, po określeniu ich wartości bilansowej w walucie oryginalnej, ustala się ich wartość w walucie krajowej. W procesie wyceny stosowane są kursy średnie NBP obowiązujące na dzień bilansowy.

Do wyceny na dzień 31 grudnia 2022 r. zostały wykorzystane ceny/kursy ogłoszone w dniu 30 grudnia 2022 r., a dla danych porównywalnych – ogłoszone w dniu 31 grudnia 2021 r.

2.5. Zdarzenia po dacie bilansu

W bilansie oraz rachunku zysków i strat uwzględnia się zdarzenia, o których informacje otrzymano po dniu bilansowym, a przed zatwierdzeniem rocznego sprawozdania finansowego NBP, jeżeli mają istotny wpływ na ich treść i są zdarzeniami korygującymi ich stan na dzień bilansowy.

3. Zmiany w polityce rachunkowości

Zmiany w polityce rachunkowości w 2022 r. zostały wprowadzone uchwałą nr 13/2020 RPP.

Zaliczanie odsetek, dyskonta oraz premii od dłużnych papierów wartościowych do wyniku finansowego NBP oraz prezentacja wyniku z odsetek w rachunku zysków i strat

Od 1 stycznia 2022 r. odsetki, dyskonto i premię od zakupionych dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych według wewnętrznej stopy zwrotu. Do 31 grudnia 2021 r. dyskonto i premię od zakupionych dłużnych papierów wartościowych zaliczano do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według wewnętrznej stopy zwrotu. Natomiast odsetki od tych papierów zaliczano do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych metodą liniową.

W następstwie ujednoczenia metody zaliczania odsetek, dyskonta oraz premii od dłużnych papierów wartościowych do wyniku finansowego, a także dla zwiększenia przejrzystości prezentacji przychodów i kosztów z odsetek, wprowadzono zmiany w prezentacji wyniku z odsetek, polegające na tym, że:

- przychody i koszty (w przypadku ujemnego oprocentowania) z odsetek od aktywów finansowych prezentowane są netto jako przychody z odsetek (w tym dla dłużnych papierów wartościowych przychody z odsetek i dyskonta, pomniejszone o koszty premii, prezentowane są jako przychody netto z odsetek),
- koszty i przychody (w przypadku ujemnego oprocentowania) z odsetek od zobowiązań finansowych prezentowane są netto jako koszty z odsetek.

Do końca 2021 r.:

- w przychodach z odsetek prezentowane były przychody z odsetek od aktywów finansowych (w tym dla dłużnych papierów wartościowych przychody z odsetek i dyskonta) oraz przychody z ujemnego oprocentowania zobowiązań finansowych,
- w kosztach z odsetek prezentowane były koszty z odsetek od zobowiązań finansowych, koszty premii od dłużnych papierów wartościowych oraz koszty ujemnego oprocentowania aktywów finansowych.

W poniższych tabelach przedstawiono zmianę w prezentacji przychodów i kosztów z odsetek (por. Nota 11).

Rachunek zysków i strat NBP		Nota	2022	2021	2021
			w tys. złotych		
				dane porównywalne	dane z zatwierdzonego sprawozdania finansowego
1.	Wynik z odsetek	11	-5 829 784,9	2 252 493,1	2 252 493,1
1.1.	Przychody z odsetek		9 371 032,8	3 140 350,1	8 619 588,1
1.2.	Koszty z odsetek		-15 200 817,7	-887 857,0	-6 367 095,0
...					

Wynik z odsetek	Przychody		Koszty		Wynik	
	2021 dane porównywalne	2021 dane z zatwierdzonego sprawozdania finansowego	2021 dane porównywalne	2021 dane z zatwierdzonego sprawozdania finansowego	2021 dane porównywalne	2021 dane z zatwierdzonego sprawozdania finansowego
	w tys. złotych					
Instrumenty inwestycyjne rezerw walutowych, w tym	1 139 388,4	5 692 036,4	11 175,1	-4 541 472,9	1 150 563,5	1 150 563,5
- dłużne papiery wartościowe	1 383 036,8	5 631 240,3	0,0	-4 248 203,5	1 383 036,8	1 383 036,8
* odsetki	5 422 281,4	5 422 281,4	-	-	5 422 281,4	5 422 281,4
* dyskonto	208 958,9	208 958,9	-	-	208 958,9	208 958,9
* premia	-4 248 203,5	-	-	-4 248 203,5	-4 248 203,5	-4 248 203,5
- lokaty terminowe	-232 419,7	21 547,1	0,0	-253 966,8	-232 419,7	-232 419,7
* dodatnie oprocentowanie	21 547,2	21 547,2	-	-	21 547,2	21 547,2
* ujemne oprocentowanie	-253 966,9	-	-	-253 966,8	-253 966,9	-253 966,8
- transakcje reverse repo	-5 827,2	21 756,5	0,0	-27 583,7	-5 827,2	-5 827,2
* dodatnie oprocentowanie	21 756,5	21 756,5	-	-	21 756,5	21 756,5
* ujemne oprocentowanie	-27 583,7	-	-	-27 583,7	-27 583,7	-27 583,7
- transakcje repo	0,0	17 390,2	11 353,6	-6 036,6	11 353,6	11 353,6
* dodatnie oprocentowanie	-	-	-6 036,6	-6 036,6	-6 036,6	-6 036,6
* ujemne oprocentowanie	-	17 390,2	17 390,2	-	17 390,2	17 390,2
- pozostałe	-5 401,5	102,3	-178,5	-5 682,3	-5 580,0	-5 580,0
* dodatnie oprocentowanie	102,3	102,3	-178,5	-178,5	-76,2	-76,2
* ujemne oprocentowanie	-5 503,8	-	0,0	-5 503,8	-5 503,8	-5 503,8
Złoto	3 364,7	3 364,7	0,0	0,0	3 364,7	3 364,7
Międzynarodowy Fundusz Walutowy	7 833,8	7 833,8	-8 005,4	-8 005,4	-171,6	-171,6
Instrumenty polityki pieniężnej, w tym:	2 007 566,9	2 897 212,6	-885 367,7	-1 775 013,4	1 122 199,2	1 122 199,2
- bony pieniężne NBP	0,0	0,0	-768 225,5	-768 225,5	-768 225,5	-768 225,5
- dłużne papiery wartościowe	1 986 694,4	2 876 340,1	0,0	-889 645,7	1 986 694,4	1 986 694,4
* odsetki	2 803 230,1	2 803 230,1	0,0	0,0	2 803 230,1	2 803 230,1
* dyskonto	73 110,0	73 110,0	0,0	73 110,0	73 110,0	73 110,0
* premia	-889 645,7	0,0	0,0	-889 645,7	-889 645,7	-889 645,7
- rezerwa obowiązkowa	420,9	420,9	-64 430,0	-64 430,0	-64 009,1	-64 009,1
- depozyt na koniec dnia	0,0	0,0	-52 187,4	-52 187,4	-52 187,4	-52 187,4
- pozostałe	20 451,6	20 451,6	-524,8	-524,8	19 926,8	19 926,8
Inne przychody/koszty z odsetek, w tym	-17 803,7	19 140,6	-5 659,0	-42 603,3	-23 462,7	-23 462,7
- od aktywów finansowych	-17 803,6	760,3		-18 563,9	-17 803,6	-17 803,6
* dodatnie oprocentowanie	760,3	760,3	0,0	0,0	760,3	760,3
* ujemne oprocentowanie	-18 563,9	0,0	0,0	-18 563,9	-18 563,9	-18 563,9
- od zobowiązań finansowych	0,0	18 380,3	-5 659,0	-24 039,3	-5 659,0	-5 659,0
* dodatnie oprocentowanie	0,0	0,0	-24 039,3	-24 039,3	-24 039,3	-24 039,3
* ujemne oprocentowanie	0,0	18 380,3	18 380,3	0,0	18 380,3	18 380,3
Razem	3 140 350,1	8 619 588,1	-887 857,0	-6 367 095,0	2 252 493,1	2 252 493,1

W kolejnych notach zaprezentowano wartości za 2021 r. doprowadzone do porównywalności z danymi za 2022 r. (por. Nota 11).

4. Wartości oparte na profesjonalnych szacunkach

Przy sporządzaniu sprawozdania finansowego, NBP dokonuje określonych szacunków oraz przyjmuje założenia, które mają wpływ na kwoty ujmowane w sprawozdaniu finansowym NBP. Szacunki i założenia są oparte m.in. o dane historyczne oraz oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które wydają się być zasadne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego. Ponieważ istniejące okoliczności

i oczekiwania dotyczące przyszłości mogą ulec zmianie, w związku ze zmianami rynkowymi lub czynnikami będącymi poza kontrolą NBP, dokonane przez NBP szacunki podlegają regularnemu przeglądowi.

Najistotniejszym obszarem, gdzie NBP dokonuje oszacowań, jest ustalanie wysokości rezerwy kursowej⁷. Zgodnie z uchwałą nr 6/2019 RPP, oszacowana rezerwa kursowa jest równa kwocie, jaka pokryłaby potencjalną zmianę wartości zasobów walut obcych z tytułu zidentyfikowanego ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych, pomniejszonej o oszacowane przychody niezrealizowane wynikające ze zmian kursu złotego do walut obcych (por. Nota 9 i Nota 9.2).

Inne obszary, gdzie NBP dokonuje istotnych oszacowań, dotyczą w szczególności ustalania:

- kwoty rezerw na odprawy emerytalne, rentowe, pośmiertne i nagrody jubileuszowe (szacowanie rezerw jest dokonywane na podstawie wyceny aktuarialnej, sporządzanej okresowo przez niezależnego aktuarusza),
- okresów używania środków trwałych oraz wartości niematerialnych,
- stóp dyskonta pozostających do zapłaty opłat leasingowych (stopy te wykorzystywane są do ustalenia wartości zobowiązań z tytułu leasingu, a w konsekwencji ustalenia wartości aktywów z tytułu leasingu – por. Nota 4 i Nota 6.4),
- odpisów z tytułu utraty wartości aktywów.

⁷ To jest rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych, której zasady tworzenia i rozwiązywania określa uchwała nr 6/2019 RPP.

5. Noty objaśniające

Nota 1 Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości

Instrumenty finansowe w złocie ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według ceny transakcyjnej. Cenę transakcyjną uncji złota w dolarze amerykańskim przelicza się na walutę krajową według kursu średniego NBP dolara amerykańskiego, obowiązującego na dzień transakcji.

Aktywa w złocie tworzą zasób złota, dla którego ustala się średni koszt zasobu. Średni koszt zasobu złota, będący uśrednionym kosztem pozyskania uncji złota przez NBP, służy do wyliczania przychodów i kosztów wynikających ze sprzedaży złota (zrealizowanych różnic na transakcjach w złocie) oraz ustalania efektów wyceny bilansowej.

Na dzień bilansowy złoto wycenia się według wartości rynkowej uncji złota w dolarach amerykańskich, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego NBP dolara amerykańskiego obowiązującego na dzień bilansowy. Nie rozróżnia się efektów wyceny kursowej i cenowej złota, lecz traktuje się je łącznie jako różnice z wyceny zasobu złota. Koszty niezrealizowane, zaliczone w dniu bilansowym do wyniku finansowego, zmieniają średni koszt zasobu złota.

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Złoto przechowywane w NBP	26 894 727,8	24 912 428,2	1 982 299,6
Złoto na rachunkach w bankach zagranicznych, w tym	31 755 510,9	29 931 371,2	1 824 139,7
- rachunki bieżące w złocie	0,0	18 144 948,1	-18 144 948,1
- lokaty terminowe w złocie	31 755 510,9	11 786 423,1	19 969 087,8
Razem	58 650 238,7	54 843 799,4	3 806 439,3
<i>w tym różnice z wyceny złota</i>	<i>27 515 054,6</i>	<i>23 474 557,2</i>	<i>4 040 497,4</i>

		31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Złoto przechowywane w NBP	w tys. uncji	3 371,2	3 371,2	0,0
	(w tonach)	(104,9)	(104,9)	(0,0)
Złoto na rachunkach w bankach zagranicznych, w tym	w tys. uncji	3 980,6	4 050,5	-69,9
	(w tonach)	(123,8)	(125,9)	(-2,1)
- rachunki bieżące w złocie	w tys. uncji	0,0	2 455,5	-2 455,5
	(w tonach)	(0,0)	(76,3)	(-76,3)
- lokaty terminowe w złocie	w tys. uncji	3 980,6	1 595,0	2 385,6
	(w tonach)	(123,8)	(49,6)	(74,2)
Razem	w tys. uncji	7 351,8	7 421,7	-69,9
	(w tonach)	(228,7)	(230,8)	(-2,1)

Złoto jest przechowywane w NBP oraz na rachunkach w bankach zagranicznych. Złoto w bankach zagranicznych jest:

- utrzymywane na rachunkach bieżących,
- inwestowane w transakcje lokat terminowych z zagranicznymi instytucjami finansowymi; odsetki od lokat terminowych w złocie są naliczane i wypłacane w USD (por. Nota 3.1 i Nota 11).

Spadek salda o 69,9 tys. uncji wynikał z realizowanej polityki inwestycyjnej.

Na wartość pozycji w walucie krajowej wpływ miała głównie aktualizacja wyceny zasobu złota (por. Nota 9.1 i Nota 12.1).

Nota 2 Należności i zobowiązania wobec MFW

Transakcje z Międzynarodowym Funduszem Walutowym (dalej „MFW”) ujmują się w księgach rachunkowych NBP w wartości nominalnej. Na dzień bilansowy salda należności i zobowiązań wobec MFW wycenia się według wartości nominalnej. Wycena aktywów dokonywana jest z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

Salda wynikające z operacji z MFW są denominowane w Specjalnych Prawach Ciągnięcia (*Special Drawing Rights – SDR*) lub w złotych. SDR stanowią odrębną walutę obcą.

Salda w SDR przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursu średniego NBP obowiązującego na dzień bilansowy.

Pozycje związane z MFW:

- **Transza rezerwowa** odpowiada udziałom członkowskim Rzeczypospolitej Polskiej w MFW, pomniejszonym o zobowiązania z tytułu rachunku prowadzonego przez NBP dla MFW w walucie krajowej (tzw. „Rachunek nr 1 MFW”).

Wielkość udziałów członkowskich w MFW jest określana dla każdego kraju członkowskiego na podstawie wybranych wskaźników makroekonomicznych i wnoszona w pełnej wysokości (w walucie krajowej i w walutach obcych). Od wielkości udziałów uzależnione są m.in. liczba głosów w MFW danego kraju członkowskiego, przypisana mu wielkość alokacji SDR, limity przyznawanych kredytów.

Środki zgromadzone na Rachunku nr 1 MFW są wykorzystywane przez MFW w ramach kwartalnych Planów Transakcji Finansowych (*Financial Transactions Plans – FTP*). Środki te są zamieniane na walutę obcą i przekazywane krajom członkowskim – pożyczkobiorcom MFW, co powoduje wzrost transzy rezerwowej. Z kolei spłaty dokonywane przez pożyczkobiorców MFW w walutach obcych są zamieniane na walutę krajową i ujmowane na Rachunku nr 1 MFW, co powoduje spadek transzy rezerwowej.

- **Rachunek bieżący w MFW** obejmuje środki pieniężne otrzymane w ramach alokacji SDR oraz spłaty w SDR należności z tytułu pożyczek udzielonych MFW, jak również z tytułu rozliczeń odsetek i opłat od sald i transakcji związanych z MFW.
- **Lokata terminowa w MFW** (nieoprocentowana) obejmuje środki pieniężne w administrowanym przez MFW Funduszu Powierniczym PRG-HIPC (Program Ograniczania Ubóstwa i Wspierania Wzrostu Gospodarczego – Inicjatywa na rzecz Oddłużenia Krajów Najuboższych).

▪ Pożyczki udzielone MFW w walutach obcych

Od 2011 r. NBP jest uczestnikiem Nowych Porozumień Pożyczkowych (*New Arrangements to Borrow – NAB*). Jako uczestnik NAB, NBP pozostaje w gotowości do wypłacenia MFW oprocentowanych pożyczek, do kwoty odpowiadającej ustanowionemu limitowi. Na mocy decyzji obowiązującej od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2025 r. na koniec 2022 r. i 2021 r. limit pożyczek wynosił 2.570.800,0 tys. SDR⁸.

Na podstawie umowy pożyczki dwustronnej (*Bilateral Borrowing Agreement – BBA*) z 2020 r. obowiązującej od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2023 r., z możliwością przedłużenia o jeden rok za zgodą NBP, NBP pozostaje w gotowości do wypłacenia MFW oprocentowanych pożyczek do wysokości stanowiącej równowartość w SDR kwoty 2.701.000,0 tys. EUR⁹. Przekazanie przez NBP środków pieniężnych może nastąpić na wniosek MFW. Skorzystanie przez MFW z tych środków jest możliwe w przypadku, gdy MFW wyczerpie inne dostępne zasoby finansowe pochodzące z udziałów członkowskich oraz z pożyczek w ramach NAB. Zarówno w 2022 r., jak i 2021 r. MFW nie korzystał z pożyczek w ramach BBA.

- **Alokacje SDR**, czyli przyznanie krajom członkowskim SDR, zostały przeprowadzone w 2009 r. oraz 2021 r. W ramach alokacji Rzeczypospolitej Polskiej przyznano łącznie kwotę 5.229.896,4 tys. SDR.

Transza rezerwowa (z wyjątkiem jej stałej części wynoszącej 56.236,0 tys. SDR), saldo rachunku bieżącego w MFW, pożyczki udzielone MFW oraz alokacje SDR są oprocentowane według stopy procentowej określonej przez MFW.

w tys. złotych	pozycja bilansu	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Transza rezerwowa, w tym		6 264 325,2	5 737 726,8	526 598,4
- Udziały członkowskie w MFW		24 880 087,8	23 798 105,3	1 081 982,5
- Rachunek nr 1 MFW		-18 615 762,6	-18 060 378,5	-555 384,1
Rachunek bieżący w MFW		25 033 317,9	24 059 229,8	974 088,1
Lokata terminowa w MFW		41 565,5	40 261,8	1 303,7
Pożyczki udzielone MFW		72 458,0	172 902,3	-100 444,3
Razem aktywa (Należności od MFW)	A.2.1	31 411 666,6	30 010 120,7	1 401 545,9
Alokacja SDR (Zobowiązania wobec MFW)	P.9	30 871 510,9	29 769 702,4	1 101 808,5
Pozycja netto		540 155,7	240 418,3	299 737,4
w tym różnice z wyceny kursowej SDR		6 581,6	7 985,7	-1 404,1

⁸ To jest 15.106.020,8 tys. zł według kursu średniego NBP obowiązującego na 31.12.2022.

⁹ To jest 12.667.419,9 tys. zł według kursu średniego NBP obowiązującego na 31.12.2022.

w tys. SDR	pozycja bilansu	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Transza rezerwowa		1 066 086,7	1 008 086,7	58 000,0
- Udziały członkowskie w MFW		4 095 400,0	4 095 400,0	0,0
- Rachunek nr 1 MFW		-3 029 313,3	-3 087 313,3	58 000,0
Rachunek bieżący w MFW		4 260 265,1	4 227 072,6	33 192,5
Lokata terminowa w MFW		7 073,8	7 073,8	0,0
Pożyczki udzielone MFW		12 331,2	30 378,0	-18 046,8
Razem aktywa (Należności od MFW)	A.2.1	5 345 756,8	5 272 611,1	73 145,7
Alokacja SDR (Zobowiązania wobec MFW)	P.9	5 253 831,0	5 230 371,0	23 460,0
Pozycja netto		91 925,8	42 240,1	49 685,7

W 2022 r. na zmianę pozycji w walucie oryginalnej wpływ miało głównie:

- zwiększenie transzy rezerwowej, co było efektem transakcji zrealizowanych w ramach Planów Transakcji Finansowych (*Financial Transactions Plans - FTP*) – płatności dokonanych przez MFW z Rachunku nr 1 MFW w NBP na rzecz krajów członkowskich,
- zwiększenie rachunku bieżącego w MFW głównie w wyniku rozliczeń z MFW (por. Nota 12.1),
- zmniejszenie należności z tytułu pożyczek udzielonych MFW w ramach Nowych Porozumień Pożyczkowych (*New Arrangements to Borrow – NAB*), co było głównie efektem spłaty przez MFW części zadłużenia wobec NBP.¹⁰

Na wartość należności i zobowiązań wobec MFW w walucie krajowej wpływ miała również aktualizacja wyceny kursowej SDR (por. Nota 9.1).

Nota 3 Pozostałe aktywa finansowe

▪ Dłużne papiery wartościowe

Zakupione w transakcji spot dłużne papiery wartościowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według ceny czystej.

Odsetki, dyskonto i premię od zakupionych dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego (wyniku z odsetek) na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według wewnętrznej stopy zwrotu (por. Rozdział 3).

Dłużne papiery wartościowe o tym samym kodzie (ISIN), względem których NBP realizuje określony zamiar zarządczy, tworzą zasób dłużnych papierów wartościowych.

¹⁰ Na 31.12.2022 pozostała do wykorzystania kwota, do której NBP był zobowiązany udzielić MFW pożyczek w ramach NAB, wyniosła 2.558.525,0 tys. SDR (15.033.892,9 tys. zł według kursu średniego NBP obowiązującego na 31.12.2022). Na 31.12.2021 kwota ta wynosiła 2.540.425,0 tys. SDR (14.459.337,0 tys. zł według kursu średniego NBP obowiązującego na 31.12.2021).

Dla zasobu dłużnych papierów wartościowych ustala się średni koszt zasobu. Średni koszt zasobu dłużnych papierów wartościowych, będący uśrednionym kosztem pozyskania przez NBP papieru wartościowego o danym kodzie (uwzględniającym naliczone dyskonto i premię), służy do wyliczania przychodów i kosztów wynikających ze sprzedaży dłużnych papierów wartościowych (zrealizowanych różnic cenowych) oraz ustalania efektów wyceny bilansowej.

Na dzień bilansowy dłużne papiery wartościowe w walutach obcych niezakwalifikowane jako utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się według obowiązującej na dzień bilansowy wartości rynkowej. Nie kompensuje się kosztów niezrealizowanych poniesionych na danym zasobie dłużnych papierów wartościowych z przychodami niezrealizowanymi osiągniętymi na innym zasobie dłużnych papierów wartościowych. Koszty niezrealizowane, zaliczone w dniu bilansowym do wyniku finansowego, zmieniają średni koszt zasobu dłużnych papierów wartościowych.

Na dzień bilansowy dłużne papiery wartościowe w walutach obcych utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się według ceny nabycia z wyłączeniem nabytego kuponu (ceny czystej) z uwzględnieniem naliczonego dyskonta i premii, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

Na dzień bilansowy dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej wycenia się według ceny nabycia z wyłączeniem nabytego kuponu (ceny czystej) z uwzględnieniem naliczonego dyskonta i premii, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

- **Transakcje reverse repo**

Transakcja reverse repo polega na kupnie aktywów z jednoczesnym zobowiązaniem do odsprzedaży kontrahentowi równoważnych aktywów w przyszłości po cenie transakcyjnej. Transakcję tę ujmuje się w aktywach jako pożyczkę udzieloną, zabezpieczoną otrzymanymi aktywami. Papiery wartościowe otrzymane jako zabezpieczenie nie zwiększają zasobu tych papierów wartościowych i nie są wykazywane w aktywach bilansu NBP. Papiery wartościowe otrzymane w transakcji reverse repo nie podlegają wycenie i nie zalicza się do wyniku finansowego NBP przychodów i kosztów wynikających z tych papierów.

Różnicę pomiędzy uzgodnioną ceną zakupu i odsprzedaży papierów wartościowych w transakcji reverse repo, zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według metody liniowej.

Na dzień bilansowy transakcje reverse repo wycenia się według wartości nominalnej.

- **Lokaty terminowe**

Lokaty terminowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP i wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

- **Rachunki bieżące, depozyty zabezpieczające, zapas banknotów i monet zagranicznych**

Rachunki bieżące, depozyty zabezpieczające złożone w środkach pieniężnych oraz zapasy banknotów i monet zagranicznych ujmuje się w księgach rachunkowych NBP i wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

▪ **Akcje nierynkowe, udziały**

Akcje nierynkowe i udziały ujmuje się w księgach rachunkowych NBP i wycenia na dzień bilansowy według ceny zakupu, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

▪ **Kredyty i pożyczki udzielone, inne należności**

Kredyty i pożyczki udzielone oraz inne należności ujmuje się w księgach rachunkowych NBP i wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

▪ **Aktywa finansowe w walutach obcych**

Po dokonaniu wyceny aktywów finansowych w walutach obcych według zasad przedstawionych powyżej, salda przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursów średnich NBP obowiązujących na dzień bilansowy.

Nota 3.1 Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Rachunki bieżące, w tym	35 354 005,4	22 771 019,4	12 582 986,0
- <i>rachunek bieżący w EBC dla rozliczeń w systemie TARGET2</i>	15 008 464,4	2 574 140,7	12 434 323,7
Lokaty terminowe	37 562 191,4	22 638 153,6	14 924 037,8
Transakcje reverse repo	53 550 113,6	35 876 615,9	17 673 497,7
Dłużne papiery wartościowe, w tym	516 089 683,1	506 790 467,3	9 299 215,8
- <i>dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności (HTM)</i>	44 572 354,4	41 215 224,6	3 357 129,8
Zapas banknotów i monet zagranicznych	329 942,3	211 890,8	118 051,5
Inne należności, w tym	1 109 734,7	1 035 035,7	74 699,0
- <i>depozyty zabezpieczające futures</i>	1 088 239,0	1 024 049,9	64 189,1
- <i>odsetki od lokat terminowych w złocie</i>	3 888,1	405,5	3 482,6
- <i>pozostałe</i>	17 607,6	10 580,3	7 027,3
Razem	643 995 670,5	589 323 182,7	54 672 487,8
<i>w tym</i>			
- <i>różnice z wyceny kursowej</i>	22 343 479,9	27 820 277,4	-5 476 797,5
- <i>różnice z wyceny cenowej</i>	-25 273 296,8	-3 003 299,9	-22 269 996,9

Pozycja obejmuje głównie podstawowe instrumenty inwestycyjne rezerw walutowych w USD, EUR, GBP, CAD, AUD, NOK i NZD, to jest:

- dłużne papiery wartościowe (dyskontowe i o oprocentowaniu stałym) – wszystkie dłużne papiery wartościowe zakupione przez NBP są notowane na aktywnym rynku; w 2021 r. w ramach

realizowanej polityki inwestycyjnej wydzielono wyemitowane przez rząd Stanów Zjednoczonych dłużne papiery wartościowe o wartości nominalnej 9,9 mld USD (w wartości zbliżonej do wartości księgowej na dzień bilansowy), które przeklasyfikowano do portfela utrzymywanego do dnia zapadalności; w 2022 r. skład portfela utrzymywanego do dnia zapadalności nie uległ zmianie,¹¹

- lokaty terminowe,
- transakcje reverse repo – w ramach realizowanego przez NBP procesu inwestycyjnego powyższe transakcje są zwykle zawierane łącznie z transakcjami repo¹² (por. Nota 6.3).

Pozycja obejmuje również depozyty zabezpieczające futures, których wzrost wynikał ze zwiększenia zaangażowania w futures (por. Nota 10.3).

Podstawowe instrumenty inwestycyjne rezerw walutowych w podziale na waluty obce przedstawiono poniżej.

31.12.2022							
w tys. jednostek waluty oryginalnej	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD
Lokaty terminowe	3 176 884,5	1 889 427,0	481 443,3	302 832,4	288 020,3	14 242 794,7	1 423 394,8
Transakcje reverse repo	1 837 082,2	5 630 323,8	2 828 558,6	0,0	1 364 600,8	0,0	0,0
Dłużne papiery wartościowe	50 213 583,7	22 384 081,3	11 446 271,0	16 174 867,6	14 377 788,1	51 867 070,8	3 875 206,7
Razem	55 227 550,4	29 903 832,1	14 756 272,9	16 477 700,0	16 030 409,2	66 109 865,5	5 298 601,5

31.12.2021							
w tys. jednostek waluty oryginalnej	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD
Lokaty terminowe	411 700,0	2 506 181,4	19 000,0	0,0	0,0	12 099 299,6	1 353 791,6
Transakcje reverse repo	2 903 444,3	1 167 701,4	2 634 208,9	0,0	1 377 438,0	0,0	74 187,3
Dłużne papiery wartościowe	51 985 974,5	22 819 662,3	11 380 580,4	16 830 953,6	13 593 472,8	50 926 300,6	3 979 327,0
Razem	55 301 118,8	26 493 545,1	14 033 789,3	16 830 953,6	14 970 910,8	63 025 600,2	5 407 305,9

Zmiana							
w tys. jednostek waluty oryginalnej	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD
Lokaty terminowe	2 765 184,5	-616 754,4	462 443,3	302 832,4	288 020,3	2 143 495,1	69 603,2
Transakcje reverse repo	-1 066 362,1	4 462 622,4	194 349,7	0,0	-12 837,2	0,0	-74 187,3
Dłużne papiery wartościowe	-1 772 390,8	-435 581,0	65 690,6	-656 086,0	784 315,3	940 770,2	-104 120,3
Razem	-73 568,4	3 410 287,0	722 483,6	-353 253,6	1 059 498,4	3 084 265,3	-108 704,4

¹¹ Na 31.12.2022 wartość rynkowa dłużnych papierów wartościowych zakwalifikowanych jako utrzymywane do dnia zapadalności wyniosła 38.603.591,0 tys. zł (40.029.535,5 tys. zł na 31.12.2021).

¹² Na 31.12.2022 dłużne papiery wartościowe o wartości 52.472.008,5 tys. zł stanowiły zabezpieczenie transakcji repo (35.657.895,9 tys. zł na 31.12.2021).

Na zmianę pozycji w walutach obcych wpływ miały głównie:

- napływ środków pieniężnych w walutach obcych z tytułu transakcji posiadaczy rachunków w NBP, w tym zwiększenie salda środków na rachunku bieżącym w EBC dla rozliczeń w systemie TARGET2 w związku z wyższym saldem rachunków w EUR prowadzonych przez NBP dla banków krajowych na potrzeby rozliczeń w tym systemie (por. Nota 6.1 oraz Nota 6.3),
- zwiększenie zaangażowania w jednoczesne transakcje reverse repo i repo w EUR przy jednoczesnym zmniejszeniu zaangażowania w transakcje w USD (por. Nota 6.3).

Dodatkowo na zmianę pozycji wpływ miała aktualizacja wyceny cenowej i kursowej (por. Nota 9.1, Nota 12.1 i Nota 12.2).

Nota 3.2 Dłużne papiery wartościowe utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej

w tys. złotych	pozycja bilansu	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
	Skarbowe dłużne papiery wartościowe	78 258 176,6	86 952 637,8	-8 694 461,2
	Dłużne papiery wartościowe gwarantowane przez Skarb Państwa	62 415 008,9	62 369 526,2	45 482,7
	Razem	140 673 185,5	149 322 164,0	-8 648 978,5

Pozycja związana jest z prowadzonymi w latach 2020-2021 przez NBP na rynku wtórnym operacjami skupu obligacji skarbowych oraz dłużnych papierów wartościowych gwarantowanych przez Skarb Państwa w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku. Operacje te były przeprowadzane w celu długoterminowej zmiany struktury płynności w sektorze bankowym, jak również dla zapewnienia płynności rynku wtórnego skupowanych dłużnych papierów wartościowych oraz wzmocnienia mechanizmu transmisji monetarnej (por. Nota 11).

Spadek wartości pozycji w 2022 r. wynikał głównie z wykupu przez emitenta skarbowych dłużnych papierów wartościowych o wartości nominalnej 7.784.070,0 tys. zł w terminie zapadalności (por. Nota 6.1).

Nota 3.3 Pozostałe aktywa finansowe

w tys. złotych	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Akcje i udziały w podmiotach krajowych, w tym	128 848,9	128 848,9	0,0
- akcje Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A.	51 708,1	51 708,1	0,0
- akcje Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A.	75 312,5	75 312,5	0,0
- udziały w Bazy i Systemy Bankowe Sp. z o.o.	1 820,0	1 820,0	0,0
- inne	8,3	8,3	0,0
Akcje i udziały w podmiotach zagranicznych, w tym	174 285,3	170 213,0	4 072,3
- udziały w Europejskim Banku Centralnym	114 866,2	112 649,7	2 216,5
- akcje Banku Rozrachunków Międzynarodowych	58 760,0	56 917,0	1 843,0
- udziały w S.W.I.F.T.	659,1	646,3	12,8
Razem	303 134,2	299 061,9	4 072,3

Wzrost wartości pozycji wynikał z aktualizacji wyceny kursowej akcji i udziałów w podmiotach zagranicznych.

Zaangażowanie NBP w podmiotach krajowych nie uległo zmianie w stosunku do 31.12.2021 i na 31.12.2022 kształtowało się następująco:

Podmiot	Kapitał zakładowy (w tys. złotych)	Cena nominalna 1 udziału/akcji (w tys. złotych)	Liczba akcji/udziałów w posiadaniu NBP	Udział NBP w kapitale zakładowym (w %)
	31.12.2022	31.12.2022	31.12.2022	31.12.2022
Zaangażowanie NBP w podmiotach krajowych, w tym				
- Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.	21 000,0	1,0	7 000	33,33%
- Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	5 445,0	0,5	3 750	34,44%
- Bazy i Systemy Bankowe Sp. z o.o.	10 000,0	10,0	1 000	100,00%

Zaangażowanie NBP w podmiotach zagranicznych kształtowało się następująco:

- udziały w Europejskim Banku Centralnym

Od 01.05.2004, to jest od dnia przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, NBP posiada udziały w kapitale EBC. Zarówno na 31.12.2022, jak i 31.12.2021 wartość opłaconych przez NBP udziałów w kapitale EBC wyniosła 24.492,3 tys. EUR.

Zgodnie z art. 28 ust. 2 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, zwanego dalej „Statutem ESBC i EBC”, wyłącznie krajowe banki centralne ESBC są uprawnione do subskrybowania kapitału EBC. Kapitał EBC jest subskrybowany zgodnie z kluczem określonym w art. 29 ust. 1 Statutu ESBC i EBC, to jest udziały krajowych banków centralnych w kapitale EBC są wyrażone procentowo i odpowiadają udziałowi poszczególnych państw członkowskich w łącznej liczbie ludności oraz łącznym produkcie krajowym brutto państw

Unii Europejskiej (w równej proporcji). Aktualizacja klucza subskrypcji kapitału EBC jest przeprowadzana regularnie co pięć lat, jak również w momencie zmiany w składzie krajów członkowskich Unii Europejskiej. Ostatnia regularna aktualizacja klucza subskrypcji kapitału została przeprowadzona w 2019 r. W dniu 1 lutego 2020 r. nastąpiła aktualizacja klucza subskrypcji kapitału EBC, w związku z wystąpieniem Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej i w konsekwencji wycofaniem Banku Anglii z ESBC¹³. W wyniku tej aktualizacji udział NBP w kapitale subskrybowanym EBC wzrósł z 5,2068% do 6,0335%, co odpowiadało wzrostowi kwoty udziałów z 563.636,5 tys. EUR do 653.126,8 tys. EUR.

NBP jako bank centralny spoza strefy euro jest zobligowany do pokrycia określonego przez Radę Ogólną EBC (na podstawie art. 47 Statutu ESBC i EBC) minimalnego procentu subskrybowanego przezeń kapitału EBC, jako wkładu NBP na rzecz kosztów operacyjnych EBC. Procent ten od dnia 29 grudnia 2010 r. wynosi 3,75%. W przeciwieństwie do banków centralnych strefy euro, NBP nie ma prawa do udziału w zyskach EBC, ani też obowiązku pokrywania strat EBC. Zarówno na 31.12.2022, jak i 31.12.2021 wysokość udziału opłaconego przez NBP w kapitale EBC wyniosła 24.492,3 tys. EUR. W momencie przystąpienia Polski do strefy euro, NBP będzie zobowiązany do opłacenia pozostałych 96,25% subskrybowanego przezeń kapitału EBC, to jest 628.634,5 tys. EUR.

- akcje Banku Rozrachunków Międzynarodowych (*Bank for International Settlements - BIS*)
Na 31.12.2022 i 31.12.2021 NBP posiadał 8.000 akcji przekładających się na tę samą liczbę głosów. Opłacono 25% wartości nominalnej akcji (wartość nominalna jednej akcji wynosi 5,0 tys. SDR), co wynosi 10.000,0 tys. SDR. Udział NBP w kapitale udziałowym BIS stanowi 1,41%.
- udziały w S.W.I.F.T. (*The Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication*)
Na 31.12.2022 i na 31.12.2021 NBP posiadał 47 udziałów (w wysokości 140,5 tys. EUR). Stanowiło to mniej niż 0,05% ogólnej liczby udziałów.

¹³ Wartość kapitału subskrybowanego EBC nie uległa zmianie w wyniku wycofania Banku Anglii z ESBC i wynosi 10.825.007,1 tys. EUR.

Nota 3.4 Inne pozostałe aktywa

w tys. złotych	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Środki obrotowe, w tym	10 170,9	25 601,6	-15 430,7
- metale szlachetne	8 987,7	24 477,1	-15 489,4
- wartości kolekcjonerskie nieobiegowe	369,7	366,7	3,0
- inne	813,5	757,8	55,7
Kredyty i pożyczki w walucie krajowej udzielone pracownikom, w tym	21 770,2	22 107,6	-337,4
- pożyczki udzielone z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	13 574,8	11 435,2	2 139,6
Inne należności, w tym	51 474,8	19 977,9	31 496,9
- publicznoprawne	5,8	3,3	2,5
- od odbiorców i dostawców	31 089,2	7 387,6	23 701,6
- inne	20 379,8	12 587,0	7 792,8
Środki pieniężne Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	7 670,6	8 476,5	-805,9
Wyrównanie do średniego kosztu zasobu waluty obcej instrumentów pozabilansowych	2 395,7	19 790,7	-17 395,0
Razem	93 482,2	95 954,3	-2 472,1

Na 31.12.2022 Wyrównanie do średniego kosztu zasobu waluty obcej instrumentów pozabilansowych dotyczyło transakcji spot w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych (na 31.12.2021 dotyczyło transakcji spot i forward). Spadek pozycji jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku (por. Nota 10.1) oraz różnicy między średnim kosztem zasobu a kursem transakcyjnym zakupu/sprzedazy.

Nota 4 Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne

▪ Środki trwałe i wartości niematerialne

Środki trwałe oraz wartości niematerialne ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według:

- ceny zakupu, powiększonej o koszty bezpośrednio związane z zakupem, a także przystosowaniem do stanu zdatnego do używania, lub
- kosztu wytworzenia

– albo według wartości rynkowej, jeśli nie jest możliwe ustalenie ceny zakupu lub kosztu wytworzenia.

Odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych i wartości niematerialnych dokonuje się metodą liniową, począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym te składniki majątku przyjęto do używania. Poniższa tabela przedstawia przewidywany okres używania poszczególnych grup środków trwałych oraz wartości niematerialnych ustalony na dzień 31 grudnia 2022 r.

Środki trwałe	Okresy używania (w miesiącach)
Grunty, dobra kultury NBP	nieograniczony
Budynki i lokale	480 lub 780
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	267-480
Maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia i inne wyposażenie	36-360 ¹
Środki transportu	72-180
Wartości niematerialne	Okresy używania (w miesiącach)
Licencje na oprogramowania informatyczne	72 lub 144
Oprogramowania informatyczne wytworzone przez NBP we własnym zakresie	120
Prawa autorskie, prawa do wynalazków, znaków towarowych, wzorów użytkowych i przemysłowych itp.	120

¹ Okres 360 miesięcy dotyczy pozostałych turbozespołów i zespołów prądotwórczych, w tym agregatów lub zespołów prądotwórczych prądu przemiennego o napięciu poniżej 1000 V.

W określonych przypadkach dla środków trwałych oraz wartości niematerialnych przyjmuje się indywidualne okresy używania.

Okresy używania środków trwałych oraz wartości niematerialnych podlegają weryfikacji w każdym roku obrotowym.

Odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oraz wartości niematerialnych o niskiej jednostkowej wartości początkowej, to jest poniżej 10,0 tys. zł, dokonuje się jednorazowo na koniec miesiąca, w którym te składniki majątku oddano do używania, w kwocie równej wartości początkowej.

Na dzień bilansowy środki trwałe oraz wartości niematerialne wycenia się według wartości początkowej, pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne i odpisy aktualizujące.

- **Aktywa z tytułu leasingu**

Aktywa z tytułu leasingu obejmują prawa do użytkowania aktywów będących przedmiotem leasingu (z wyłączeniem wartości niematerialnych), w tym również prawa wieczystego użytkowania gruntów. Aktywa z tytułu leasingu ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według kosztu obejmującego w szczególności:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu (por. Nota 6),
- opłaty leasingowe zapłacone w dniu rozpoczęcia leasingu lub przed tym dniem, pomniejszone o otrzymane zachęty leasingowe,
- początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez NBP.

Od wartości składnika aktywów z tytułu leasingu dokonuje się odpisów amortyzacyjnych przez okres leasingu lub okres używania bazowego składnika aktywów, jeśli jest on krótszy, metodą liniową, począwszy od miesiąca, w którym ujęto składnik aktywów.

Na dzień bilansowy wartość aktywów z tytułu leasingu wycenia się według wartości początkowej, pomniejszonej o korektę wynikającą z aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu (por. Nota 6.4) oraz pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne i odpisy aktualizujące.

W przypadku zmiany warunków leasingu odpowiednio koryguje się wartość aktywów i zobowiązań z tytułu leasingu (por. Nota 6).

Opłaty dotyczące leasingu krótkoterminowego (tj. gdy okres leasingu jest nie dłuższy niż 12 miesięcy oraz nie przewiduje się zakupu bazowego składnika aktywów) lub leasingu niskocennego (tj. o wartości bazowego składnika aktywów albo o średniomiesięcznej wartości opłat leasingowych poniżej 10,0 tys. zł, z wyłączeniem leasingu dotyczącego prawa użytkowania wieczystego gruntu) nie są rozliczane według powyższych zasad i ujmowane są jako koszt w trakcie okresu leasingu.

w tys. złotych	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Środki trwałe	730 911,1	727 780,8	3 130,3
Aktywa z tytułu leasingu	198 658,8	205 422,0	-6 763,2
Wartości niematerialne	86 554,4	100 547,6	-13 993,2
Razem	1 016 124,3	1 033 750,4	-17 626,1

Zmiana stanu środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów z tytułu leasingu w 2022 roku <i>(ze względu na zaokrąglenia, poszczególne wartości w tabeli mogą się nie sumować) w tys. złotych</i>	Środki trwałe			Aktywa z tytułu leasingu			Wartości niematerialne				
	Grunty, budynki, lokale, obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia, wyposażenie i środki transportu	Nakłady na środki trwałe	Razem	Prawa wieczystego użytkowania gruntu	Pozostałe aktywa z tytułu leasingu	Razem	Oprogramowanie komputerowe	Prawa autorskie, prawa majątkowe i podobne wartości	Nakłady na wartości niematerialne	Razem
Wartość brutto na początek okresu	970 487,5	691 023,9	11 530,6	1 673 042,0	175 983,5	48 002,4	223 985,9	434 093,6	20 184,3	7 482,4	461 760,3
Zwiększenia	6 372,0	45 084,1	45 403,7	96 859,8	4 412,9	2 453,2	6 866,1	10 573,4	1 867,4	3 437,4	15 878,1
Zmniejszenia	0,0	-14 962,8	-34 593,7	-49 556,4	0,0	-1 245,4	-1 245,4	-6 292,4	-1 934,1	-6 986,3	-5 512,8
Wartość brutto na koniec okresu	976 859,5	721 145,2	22 340,7	1 720 345,4	180 396,4	49 210,1	229 606,6	438 374,6	20 117,6	3 933,5	462 425,7
w tym całkowicie umorzone	1 507,0	295 551,4	0,0	297 058,4	0,0	0,0	0,0	111 559,7	3 373,9	0,0	114 933,6
Umorzenie na początek okresu	-437 274,2	-507 236,9	0,0	-944 511,1	-5 085,3	-13 478,6	-18 563,9	-350 453,2	-10 750,6	0,0	-361 203,7
Zwiększenia	-14 947,5	-44 095,1	0,0	-59 042,7	-2 607,6	-11 021,5	-13 629,2	-21 129,3	-1 747,0	0,0	-22 876,2
Zmniejszenia	16,0	14 853,5	0,0	14 869,6	0,0	1 245,4	1 245,4	6 298,3	1 919,3	0,0	8 217,6
Umorzenie na koniec okresu	-452 205,7	-536 478,5	0,0	-988 684,2	-7 693,0	-23 254,8	-30 947,7	-365 284,1	-10 578,2	0,0	-375 862,3
Odписy aktualizujące na początek okresu	-272,9	-477,2	0,0	-750,1	0,0	0,0	0,0	-8,9	0,0	0,0	-8,9
Zwiększenia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zmniejszenia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Odписy aktualizujące na koniec okresu	-272,9	-477,2	0,0	-750,1	0,0	0,0	0,0	-8,9	0,0	0,0	-8,9
Wartość netto na koniec okresu	524 380,9	184 189,5	22 340,7	730 911,1	172 703,5	25 955,4	198 658,8	73 091,5	9 539,4	3 933,5	86 554,4

Zmiana stanu środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów z tytułu leasingu w 2021 roku <i>(ze względu na zaokrąglenia, poszczególne wartości w tabeli mogą się nie sumować) w tys. złotych</i>	Środki trwałe			Aktywa z tytułu leasingu			Wartości niematerialne				
	Grunty, budynki, lokale, obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia, wyposażenie i środki transportu	Nakłady na środki trwałe	Razem	Prawa wieczystego użytkowania gruntu	Pozostałe aktywa z tytułu leasingu	Razem	Oprogramowanie komputerowe	Prawa autorskie, prawa majątkowe i podobne wartości	Nakłady na wartości niematerialne	Razem
Wartość brutto na początek okresu	949 942,7	681 884,8	21 406,2	1 653 233,7	175 983,5	17 251,6	193 235,2	465 593,5	19 918,5	1 450,0	486 962,1
Zwiększenia	20 991,2	60 105,7	53 651,7	134 748,6	0,0	32 733,1	32 733,1	5 846,4	1 326,9	8 300,3	15 475,6
Zmniejszenia	-446,4	-50 966,6	-63 527,3	-114 940,3	0,0	-1 982,3	-1 982,3	-37 348,3	-1 061,2	-2 268,0	-40 677,4
Wartość brutto na koniec okresu	970 487,5	691 023,9	11 530,6	1 673 042,0	175 983,5	48 002,4	223 985,9	434 093,6	20 184,3	7 482,4	461 760,3
w tym całkowicie umorzone	1 481,9	253 619,6	0,0	255 101,5	0,0	0,0	0,0	102 389,6	4 260,8	0,0	106 650,4
Umorzenie na początek okresu	-423 287,3	-496 260,7	0,0	-919 548,0	-2 542,7	-4 738,5	-7 281,2	-364 970,7	-9 339,9	0,0	-374 304,6
Zwiększenia	-14 238,0	-61 554,3	0,0	-75 792,3	-2 542,7	-10 640,6	-13 183,3	-22 818,0	-2 433,1	0,0	-25 251,1
Zmniejszenia	251,1	50 578,1	0,0	50 829,2	0,0	1 900,6	1 900,6	37 335,5	1 016,4	0,0	38 351,9
Umorzenie na koniec okresu	-437 274,2	-507 236,9	0,0	-944 511,1	-5 085,3	-13 478,6	-18 563,9	-350 453,2	-10 750,6	0,0	-361 203,7
Odписы aktualizujące na początek okresu	-272,9	-474,3	0,0	-747,2	0,0	0,0	0,0	-8,9	0,0	0,0	-8,9
Zwiększenia	0,0	-5,0	0,0	-5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zmniejszenia	0,0	2,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Odписы aktualizujące na koniec okresu	-272,9	-477,2	0,0	-750,1	0,0	0,0	0,0	-8,9	0,0	0,0	-8,9
Wartość netto na koniec okresu	532 940,4	183 309,8	11 530,6	727 780,8	170 898,2	34 523,8	205 422,0	83 631,6	9 433,7	7 482,4	100 547,6

Nota 5 Pieniądz w obiegu

Pieniądz w obiegu ujmuje się w pasywach i wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej wyemitowanych obiegowych banknotów i monet w walucie krajowej, pomniejszonej o wartość nominalną obiegowych banknotów i monet w walucie krajowej:

- znajdujących się w kasach i skarbcach NBP,
- złożonych do depozytu w skarbcach innych uprawnionych podmiotów,
- wycofanych z obiegu z uwagi na stopień ich zużycia lub uszkodzenia.

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Banknoty krajowe w obiegu	362 247 258,9	349 495 557,8	12 751 701,1
Monety krajowe w obiegu	6 364 404,6	6 062 167,5	302 237,1
Razem	368 611 663,5	355 557 725,3	13 053 938,2

Pozycja obejmuje znajdujące się w obiegu wyemitowane przez NBP banknoty i monety, w tym banknoty i monety kolekcjonerskie, których wartość nominalna na 31.12.2022 wyniosła 322.821,6 tys. zł w porównaniu z 313.639,6 tys. zł na 31.12.2021.

Średni poziom pieniądza w obiegu w ciągu 2022 r. wyniósł 376.350,1 mln zł w porównaniu z 341.610,0 mln zł w 2021 r.

Nota 6 Pozostałe zobowiązania finansowe

- **Rachunki bieżące, lokaty terminowe prowadzone przez NBP**

Zobowiązania z tytułu sald na rachunkach bieżących oraz rachunkach lokat terminowych prowadzonych przez NBP ujmuje się w księgach rachunkowych NBP oraz wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

- **Wyemitowane dłużne papiery wartościowe**

Wyemitowane dłużne papiery wartościowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według ceny emisyjnej oraz wycenia na dzień bilansowy według ceny emisyjnej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię.

- **Transakcje repo**

Transakcja repo polega na sprzedaży aktywów z jednoczesnym zobowiązaniem do odkupu równoważnych aktywów w przyszłości po cenie transakcyjnej. Transakcję tę ujmuje się w pasywach jako lokatę otrzymaną, zabezpieczoną przekazanymi aktywami. Papiery wartościowe przekazane

jako zabezpieczenie nie zmniejszają zasobu tych papierów wartościowych i są wykazywane w aktywach bilansu NBP.

Różnicę pomiędzy uzgodnioną ceną sprzedaży i odkupu papierów wartościowych w transakcji repo, zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według metody liniowej.

Na dzień bilansowy transakcje repo wycenia się według wartości nominalnej.

- **Zobowiązania z tytułu leasingu**

Zobowiązanie z tytułu leasingu ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według zdyskontowanej wartości pozostających do zapłaty opłat leasingowych. Dla opłat z tytułu praw użytkowania wieczystego gruntu jako stopę dyskonta przyszłych opłat z tytułu leasingu stosuje się stopę oprocentowania długoterminowych obligacji skarbowych oferowanych w sprzedaży hurtowej, ustaloną na dzień ujęcia w księgach rachunkowych NBP. Dla pozostałych zobowiązań leasingowych jako stopę dyskonta stosuje się stopę referencyjną NBP obowiązującą na dzień ich ujęcia w księgach rachunkowych NBP.

Na dzień bilansowy wartość zobowiązań z tytułu leasingu aktualizuje się o wartość odsetek naliczonych według przyjętej stopy dyskonta oraz zapłacone opłaty leasingowe.

W przypadku zmiany warunków leasingu odpowiednio koryguje się wartość zobowiązań i aktywów z tytułu leasingu (por. Nota 4).

- **Pozostałe zobowiązania finansowe**

Pozostałe zobowiązania finansowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP oraz wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

- **Zobowiązania finansowe w walutach obcych**

Po dokonaniu wyceny zobowiązań finansowych w walutach obcych według zasad przedstawionych powyżej, salda przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursów średnich NBP obowiązujących na dzień bilansowy.

Nota 6.1 Zobowiązania z tytułu operacji polityki pieniężnej

w tys. złotych	Pozycja bilansu	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych), w tym		34 914 457,6	66 061 581,2	-31 147 123,6
- rachunki bieżące banków oraz KSKOK		33 925 136,3	65 724 007,7	-31 798 871,4
- rachunki rezerw obowiązkowych banków nieposiadających rachunku bieżącego w NBP		589 165,0	337 573,5	251 591,5
- odsetki od środków rezerwy obowiązkowej		400 156,3	0,0	400 156,3
Depozyty na koniec dnia, w tym		20 198 449,9	30 463 543,2	-10 265 093,3
- naliczone odsetki		6 914,9	1 043,2	5 871,7
Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	P.2	55 112 907,5	96 525 124,4	-41 412 216,9
Bony pieniężne NBP wyemitowane w ramach operacji podstawowych		174 492 282,6	184 521 188,7	-10 028 906,1
Bony pieniężne NBP wyemitowane w ramach operacji dostrajających		77 688 891,7	0,0	77 688 891,7
Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	P.4	252 181 174,3	184 521 188,7	67 659 985,6
Razem		307 294 081,8	281 046 313,1	26 247 768,7

Nota obejmuje zobowiązania z tytułu przeprowadzanych przez NBP operacji polityki pieniężnej.

Wartość środków pieniężnych utrzymywanych przez banki oraz KSKOK¹⁴ w NBP z tytułu rezerwy obowiązkowej jest uzależniona od kształtowania się podstawy naliczania rezerwy obowiązkowej oraz obowiązującej stopy rezerwy obowiązkowej. Rezerwa obowiązkowa jest wielkością uśrednioną w okresie jej utrzymywania.

Zobowiązania z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej obejmują głównie zobowiązania wobec banków krajowych z tytułu emisji przez NBP bonów pieniężnych w ramach podstawowych¹⁵ i dostrajających¹⁶ operacji otwartego rynku, których celem jest absorpcja płynności¹⁷.

Środki rezerwy obowiązkowej oraz depozyty na koniec dnia podlegają oprocentowaniu, natomiast bony pieniężne są emitowane z dyskontem. Na 31.12.2022 i 31.12.2021 stopy procentowe będące podstawą oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej, depozytów na koniec dnia oraz ustalenia dyskonta bonów pieniężnych emitowanych przez NBP w ramach operacji otwartego rynku kształtowały się następująco:

¹⁴ Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe utrzymują rezerwę obowiązkową na rachunku KSKOK (Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej).

¹⁵ W 2022 r. okresy zapadalności operacji podstawowych wynosiły 6, 7 i 8 dni (w 2021 r. 7 dni).

¹⁶ W 2022 r. okresy zapadalności operacji dostrajających wynosiły 1, 2, 3 i 4 dni (w 2021 r. 1, 2 i 3 dni).

¹⁷ Zgodnie z uchwałą nr 30/2003 Zarządu NBP z dnia 12 września 2003 r. w sprawie emitowania bonów pieniężnych Narodowego Banku Polskiego (Dz. Urz. NBP Nr 15, poz. 24, z późn. zm.) nabywcami bonów pieniężnych mogą być banki krajowe, oddziały banków zagranicznych i oddziały instytucji kredytowych, Bankowy Fundusz Gwarancyjny oraz KSKOK.

Stopa oprocentowania zobowiązań z tytułu operacji polityki pieniężnej

%	31.12.2022	31.12.2021
Rezerwa obowiązkowa*	6,75	1,75
Depozyt na koniec dnia**	6,25	1,25
Bony pieniężne***	6,75	1,75

* Wysokość oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej.

** Stopa depozytowa NBP.

*** Stopa referencyjna NBP.

Na zmianę ogółu zobowiązań NBP z tytułu operacji polityki pieniężnej (wzrost o 26.247.768,7 tys. zł na 31.12.2022 w porównaniu do 31.12.2021) wpłynęły m.in. takie czynniki jak:

- skup napływających do NBP walut obcych z tytułu transakcji posiadaczy rachunków w NBP (por. Nota 3.1, Nota 6.3),
- wypłata z zysku NBP za 2021 r. (por. Nota 9.4), przepływy środków pieniężnych związane z wynikiem NBP na instrumentach polityki pieniężnej (por. Nota 11) oraz innymi operacjami własnymi NBP,
- przyrost pieniądza gotówkowego w obiegu w 2022 r. (por. Nota 5),
- wykup przez emitenta posiadanych przez NBP skarbowych dłużnych papierów wartościowych w terminie zapadalności (por. Nota 3.2).

Sposób lokowania posiadanych w NBP środków pieniężnych pomiędzy zakupem bonów pieniężnych NBP, złożeniem depozytu na koniec dnia w NBP lub pozostawieniem środków na rachunku bieżącym w NBP jest wynikiem indywidualnych decyzji banków.

Nota 6.2 Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej

w tys. złotych	Pozycja bilansu	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Rozrachunki w krajowych systemach płatniczych Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A., w tym		940 440,8	762 678,9	177 761,9
- w systemie Elixir		296 934,2	403 231,9	-106 297,7
- w systemie Express Elixir		643 506,6	359 447,0	284 059,6
Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	P.3	940 440,8	762 678,9	177 761,9
Zobowiązania wobec sektora rządowego, w tym	P.5.1	10 792 940,6	15 185 508,3	-4 392 567,7
- rachunki budżetu państwa		6 529 897,4	6 454 710,0	75 187,4
- rachunki funduszy zabezpieczenia społecznego		4 147 311,7	8 637 379,5	-4 490 067,8
- pozostałe		115 731,5	93 418,8	22 312,7
Inne zobowiązania	P.5.2	1 090 865,7	66 391,7	1 024 474,0
Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	P.5	11 883 806,3	15 251 900,0	-3 368 093,7
Rachunki międzynarodowych organizacji finansowych i banków centralnych, w tym		31 005,8	54 713,6	-23 707,8
- rachunek nr 2 MFW		23 378,3	22 890,0	488,3
Rachunki międzynarodowych organizacji niefinansowych		4 093 191,4	3 906 087,2	187 104,2
Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów	P.6	4 124 197,2	3 960 800,8	163 396,4
Razem		16 948 444,3	19 975 379,7	-3 026 935,4

Pozycja obejmuje głównie:

- rachunki bieżące, pomocnicze oraz rachunki lokat terminowych w walucie krajowej prowadzone przez NBP dla podmiotów sektora rządowego oraz niemonetarnych instytucji finansowych,
- rachunki bieżące w walucie krajowej prowadzone przez NBP dla międzynarodowych organizacji finansowych i niefinansowych oraz banków centralnych, w tym rachunek prowadzony przez NBP dla MFW, służący realizacji wydatków administracyjnych MFW (tzw. „Rachunek nr 2 MFW”) – por. Nota 12.1,
- zobowiązania z tytułu rozliczeń w systemach płatniczych Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A.

Spadek pozycji związany był głównie ze zmniejszeniem salda rachunków w walucie krajowej prowadzonych przez NBP dla funduszy zabezpieczenia społecznego przy jednoczesnym zwiększeniu salda innych zobowiązań wobec rezydentów, wynikającego z wyższego salda rachunków prowadzonych dla podmiotów spoza sektora rządowego.

Nota 6.3 Zobowiązania w walutach obcych

<i>w tys. złotych</i>	Pozycja bilansu	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Rachunki budżetu państwa		43 632 742,0	29 844 278,0	13 788 464,0
Rachunki banków krajowych dla rozliczeń w systemie TARGET2		15 008 405,6	2 574 101,1	12 434 304,5
Pozostałe zobowiązania wobec rezydentów		368 924,7	211 340,6	157 584,1
Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	P.7	59 010 072,3	32 629 719,7	26 380 352,6
Transakcje repo		53 539 855,3	35 873 254,8	17 666 600,5
Rachunki międzynarodowych organizacji niefinansowych		75 187,0	163 175,3	-87 988,3
Pozostałe zobowiązania wobec nierezydentów		10 093,7	0,0	10 093,7
Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	P.8	53 625 136,0	36 036 430,1	17 588 705,9
Razem		112 635 208,3	68 666 149,8	43 969 058,5
<i>w tym różnice z wyceny kursowej</i>		<i>2 925 807,6</i>	<i>2 871 552,2</i>	<i>54 255,4</i>

Pozycja obejmuje głównie:

- rachunki bieżące, pomocnicze oraz rachunki lokat terminowych w walutach obcych prowadzone przez NBP dla podmiotów sektora rządowego oraz rachunki banków krajowych dla rozliczeń w systemie TARGET2,
- zobowiązania z tytułu transakcji repo zawieranych z zagranicznymi instytucjami finansowymi; w ramach realizowanego przez NBP procesu inwestycyjnego, transakcje te są zwykle zawierane łącznie z transakcjami reverse repo (por. Nota 3.1),

Poniżej przedstawiono transakcje repo w podziale na waluty obce.

<i>w tys. jednostek waluty oryginalnej</i>	USD	EUR	GBP	AUD	NZD
31.12.2022	1 837 038,7	5 629 448,7	2 827 476,2	1 364 523,5	0,0
31.12.2021	2 903 406,7	1 167 558,5	2 633 780,4	1 377 374,6	74 182,2
Zmiana	-1 066 368,0	4 461 890,2	193 695,8	-12 851,1	-74 182,2

- zobowiązania w walutach obcych z tytułu zleceń płatniczych posiadaczy rachunków w NBP będących w trakcie rozliczenia na dzień bilansowy.

Wzrost pozycji związany był głównie ze zwiększeniem salda rachunków w walutach obcych prowadzonych przez NBP dla budżetu państwa oraz dla banków krajowych na potrzeby rozliczeń w systemie TARGET2 (por. Nota 3.1) oraz z wyższą wartością transakcji repo.

Nota 6.4 Inne pozostałe pasywa

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Zobowiązania z tytułu leasingu	204 917,9	209 587,8	-4 669,9
Inne zobowiązania, w tym	71 231,0	64 572,8	6 658,2
- <i>publicznoprawne</i>	20 615,3	18 073,8	2 541,5
- <i>wobec dostawców</i>	26 649,3	34 508,0	-7 858,7
- <i>inne</i>	23 966,4	11 991,0	11 975,4
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	21 296,0	19 911,7	1 384,3
Wyrównanie do średniego kosztu zasobu waluty obcej instrumentów pozabilansowych	33 469,0	692 280,1	-658 811,1
Razem	330 913,9	986 352,4	-655 438,5

Zobowiązania z tytułu leasingu stanowią bieżącą (zdyskontowaną) wartość pozostających do zapłaty opłat leasingowych. Dotyczą one głównie praw użytkowania wieczystego gruntu (por. Nota 4 i Nota 11).

Na 31.12.2022 Wyrównanie do średniego kosztu zasobu waluty obcej instrumentów pozabilansowych dotyczyło transakcji spot w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych (na 31.12.2021 dotyczyło transakcji swap, spot i forward). Spadek pozycji jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku (por. Nota 10.1) oraz różnicy między kursem transakcyjnym zakupu/sprzedaży a średnim kosztem zasobu.

Nota 7 Rezerwy na zobowiązania

Rezerwy na zobowiązania ujmuje się w księgach rachunkowych NBP, gdy na NBP ciąży obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy jest prawdopodobne, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje w NBP zmniejszenie korzyści ekonomicznych, a kwotę tego obowiązku można wiarygodnie oszacować. Rezerwy tworzy się w ciężar kosztów w wiarygodnie oszacowanej kwocie, jaka musiałaby być zapłacona nie później niż na dzień bilansowy, w związku z wypełnieniem powyższego obowiązku.

Na dzień bilansowy rezerwy na zobowiązania podlegają aktualizacji. Rezerwy na zobowiązania, niewykorzystane z powodu ustania w całości albo w części obowiązku uzasadniającego ich utworzenie, rozwiązuje się i zalicza do wyniku finansowego. Rezerwy na zobowiązania mogą być przeznaczone wyłącznie na cel, na jaki zostały utworzone.

Informacja dodatkowa

w tys. złotych	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Rezerwy na zobowiązania wobec pracowników	201 352,5	192 667,9	8 684,6
Pozostałe rezerwy	1 556,8	1 703,8	-147,0
Razem	202 909,3	194 371,7	8 537,6

Zmianę rezerw na zobowiązania w 2022 r. i 2021 r. w podziale na poszczególne tytuły przedstawiają poniższe tabele (por. też Nota 15 i Nota 16).

w tys. złotych	31.12.2021	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	31.12.2022
Rezerwy na zobowiązania wobec pracowników, w tym	192 667,9	27 080,5	-18 395,9	0,0	201 352,5
- z tytułu odpraw emerytalnych	105 747,2	6 469,4	-6 369,6	0,0	105 847,0
- z tytułu odpraw rentowych	2 339,3	88,2	-134,3	0,0	2 293,2
- z tytułu nagród jubileuszowych	66 667,4	8 180,3	-10 253,0	0,0	64 594,7
- z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych	12 009,3	2 553,1	-500,1	0,0	14 062,3
- z tytułu odpraw pośmiertnych	3 671,9	314,9	-126,8	0,0	3 860,0
- na ustawowe i dodatkowe odprawy pieniężne oraz dodatkowe świadczenia dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, zwalnianych z przyczyn niedotyczących pracowników	2 232,8	9 474,6	-1 012,1	0,0	10 695,3
Pozostałe, w tym	1 703,8	83,0	0,0	-230,0	1 556,8
- na zobowiązania z tytułu spraw sądowych	1 642,1	77,8	0,0	-230,0	1 489,9
- na zobowiązania wynikające z operacji finansowych w walucie krajowej	61,7	5,2	0,0	0,0	66,9
Razem	194 371,7	27 163,5	-18 395,9	-230,0	202 909,3

w tys. złotych	31.12.2020	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	31.12.2021
Rezerwy na zobowiązania wobec pracowników, w tym	171 187,2	38 183,0	-14 138,7	-2 563,6	192 667,9
- z tytułu odpraw emerytalnych	93 366,3	17 602,4	-5 221,5	0,0	105 747,2
- z tytułu odpraw rentowych	2 168,9	322,8	-152,4	0,0	2 339,3
- z tytułu nagród jubileuszowych	60 009,8	14 960,8	-8 303,2	0,0	66 667,4
- z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych	14 808,2	0,0	-235,3	-2 563,6	12 009,3
- z tytułu odpraw pośmiertnych	0,0	3 671,9	0,0	0,0	3 671,9
- na ustawowe i dodatkowe odprawy pieniężne oraz dodatkowe świadczenia dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, zwalnianych z przyczyn niedotyczących pracowników	834,0	1 625,1	-226,3	0,0	2 232,8
Pozostałe, w tym	8 382,4	348,0	0,0	-7 026,6	1 703,8
- na zobowiązania z tytułu spraw sądowych	8 325,3	343,4	0,0	-7 026,6	1 642,1
- na zobowiązania wynikające z operacji finansowych w walucie krajowej	57,1	4,6	0,0	0,0	61,7
Razem	179 569,6	38 531,0	-14 138,7	-9 590,2	194 371,7

Nota 8 Rozliczenia międzyokresowe

Koszty i przychody dotyczące przyszłych okresów ujmuje się w księgach rachunkowych NBP odpowiednio jako składnik aktywów i pasywów.

Koszty i przychody, które w całości albo w części dotyczą przyszłych lat obrotowych, ujmowane są w księgach rachunkowych NBP odpowiednio jako rozliczenia międzyokresowe kosztów albo rozliczenia międzyokresowe przychodów i zaliczane do wyniku finansowego roku obrotowego, którego dotyczą.

Koszty dotyczące bieżącego roku obrotowego, za które obowiązek zapłaty powstanie w następnym roku obrotowym, zalicza się do wyniku finansowego w wiarygodnie oszacowanej kwocie, a prawdopodobne zobowiązanie przypadające na bieżący rok obrotowy ujmuje się w księgach rachunkowych jako rozliczenia międzyokresowe kosztów.

Wartość otrzymanych nieodpłatnie albo ujawnionych rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych podlegających amortyzacji metodą liniową, ujmuje się w księgach rachunkowych jako rozliczenia międzyokresowe przychodów i zalicza się do wyniku finansowego równoległe do odpisów amortyzacyjnych dokonywanych od tych składników aktywów.

<i>w tys. złotych</i>	Pozycja bilansu	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów usług		49 683,9	41 496,4	8 187,5
Razem aktywa (Rozliczenia międzyokresowe)	A.10.4	49 683,9	41 496,4	8 187,5
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów		96 136,8	96 244,0	-107,2
Rozliczenia międzyokresowe przychodów		1 166,9	1 292,8	-125,9
Razem pasywa (Rozliczenia międzyokresowe)	P.11.2	97 303,7	97 536,8	-233,1

Czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów usług dotyczą głównie wydatków związanych z gospodarką własną NBP (czynne dotyczą przede wszystkim opłat za usługi informatyczne świadczone na rzecz NBP, natomiast bierne obejmują głównie składniki wynagrodzeń za 2022 r. wypłacanych w kolejnym roku oraz przyszłe zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług realizowanych w 2022 r.).

Nota 9 Kapitał własny

Do kapitału własnego, zgodnie z praktyką przyjętą wśród banków centralnych ESBC, NBP kwalifikuje:

- fundusz statutowy, którego wysokość określa art. 61 ustawy o NBP,
- fundusz rezerwowy, który zgodnie z art. 62 ustawy o NBP jest tworzony z odpisów z zysku NBP w wysokości 5% rocznego zysku aż do osiągnięcia przez ten fundusz równowartości funduszu statutowego i może być przeznaczony wyłącznie na pokrycie strat bilansowych,
- rezerwę na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych, której tworzenie przewiduje art. 65 ustawy o NBP,
- rachunek rewaluacyjny złota,
- dodatnie różnice z wyceny zasobu złota, kursowej walut obcych i cenowej,
- stratę z lat ubiegłych,
- część zysku roku bieżącego pozostającą w NBP (to jest 5%), która zostanie przeznaczona na zwiększenie funduszu rezerwowego.

- **Dodatnie różnice z wyceny zasobu złota, kursowej walut obcych i cenowej**

Dodatnie różnice z wyceny zasobu złota są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu złota z wyższą od niego średnią ceną rynkową złota przeliczoną na złote.

Dodatnie różnice z wyceny kursowej walut obcych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu waluty obcej z wyższym od niego kursem średnim NBP.

Dodatnie różnice z wyceny cenowej dla dłużnych papierów wartościowych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu dłużnych papierów wartościowych z wyższą od niego średnią ceną rynkową tych papierów.

Dodatnie różnice z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe są ustalane poprzez porównanie ceny ustalonej w umowie, zdyskontowanej na dzień rozliczenia transakcji spot, z niższą (w przypadku transakcji forward sprzedaży) albo wyższą (w przypadku transakcji forward zakupu) średnią ceną rynkową dłużnych papierów wartościowych z dnia wyceny.

Wartość różnic z wyceny zasobu złota, zasobów poszczególnych walut obcych i dłużnych papierów wartościowych ustala się oddzielnie, nie kompensując ze sobą wartości różnych co do rodzaju składników.

- **Rachunek rewaluacyjny złota**

Rachunek rewaluacyjny złota to nadwyżka przychodów niezrealizowanych nad kosztami niezrealizowanymi z przeliczenia złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości, powstała przed 1 stycznia 2004 r.

Stan rachunku rewaluacyjnego złota zmniejsza się na dobro przychodów w kwocie kosztów niezrealizowanych z wyceny zasobu złota, zaliczonych do wyniku finansowego na dzień bilansowy.

- **Rezerwa kursowa**

Rezerwę kursową szacuje się w oparciu o ogólnie akceptowane i stosowane konsekwentnie przez NBP metody szacowania ryzyka finansowego (por. Rozdział 7.1.4.).

Analiza ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych jest dokonywana w NBP przy zastosowaniu metody wartości zagrożonej (Value at Risk – VaR). Określa ona oczekiwaną stratę z tytułu zmian kursu złotego do walut obcych, która w warunkach normalnych, z założonym prawdopodobieństwem, nie powinna zostać przekroczona w przyjętym horyzoncie czasowym. W NBP na potrzeby oszacowania rezerwy kursowej przyjęto roczny horyzont czasowy oraz 95% poziom ufności.

Wartość zagrożona jest następnie pomniejszona o przychody niezrealizowane z tytułu zmian kursu złotego do walut obcych, oszacowane na podstawie analizy ich rozkładu. Oszacowanie przychodów niezrealizowanych jest dokonywane w oparciu o stan zasobów walut obcych na dzień bilansowy oraz historyczne szeregi czasowe średnich kosztów zasobu i średnich kursów NBP dla tych walut. Takie podejście pozwala na określenie stabilnego poziomu przychodów niezrealizowanych i tym samym ogranicza zmienność rezerwy kursowej.

Rezerwę tworzy się i rozwiązuje na dzień bilansowy.

Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów w kwocie równej połowie nadwyżki przychodów ze zrealizowanych różnic kursowych walut obcych nad kosztami ze zrealizowanych i niezrealizowanych różnic kursowych walut obcych ujętych w wyniku finansowym roku obrotowego. Tworzenie rezerwy nie może powodować dla NBP ujemnego wyniku finansowego roku obrotowego.

Rezerwę rozwiązuje się – zaliczając ją do przychodów – na pokrycie kosztów niezrealizowanych, wynikających ze zmian kursu złotego do walut obcych, powiększonych o nadwyżkę kosztów nad przychodami ze zrealizowanych różnic kursowych walut obcych, w kwocie, która mogłaby spowodować stratę.

Nadwyżkę utworzonej rezerwy w stosunku do wartości oszacowanej rozwiązuje się na dobro przychodów.

	P.12 Rezerwy	P.13 Różnice z wyceny		P.14 Fundusze		P.15 Wynik finansowy		Razem
	Rezerwa kursowa	Rachunek rewaluacyjny złota	Różnice z wyceny*	Fundusz statutowy	Fundusz rezerwowy	Strata z lat ubiegłych	Wynik finansowy za rok obrotowy	
<i>w tys. złotych</i>								
Stan na 31.12.2020	9 850 919,3	1 618 023,2	44 122 332,9	1 500 000,0	391 425,1	-11 865 363,4	9 344 061,5	54 961 398,6
Wpłata z zysku							-8 876 858,4	-8 876 858,4
Odpis z zysku na fundusz rezerwowy					467 203,1		-467 203,1	0,0
Pokrycie straty z lat ubiegłych					-858 628,2	858 628,2		0,0
Zmiana wyceny złota, kursowej i cenowej			5 298 543,4					5 298 543,4
Utworzenie rezerwy kursowej	6 648 541,6							6 648 541,6
Wynik finansowy za rok obrotowy							10 974 518,7	10 974 518,7
Stan na 31.12.2021	16 499 460,9	1 618 023,2	49 420 876,3	1 500 000,0	0,0	-11 006 735,2	10 974 518,7	69 006 143,9
Wpłata z zysku							-10 425 792,8	-10 425 792,8
Odpis z zysku na fundusz rezerwowy					548 725,9		-548 725,9	0,0
Pokrycie straty z lat ubiegłych					-548 725,9	548 725,9		0,0
Zmiana wyceny złota, kursowej i cenowej			-982 160,9					-982 160,9
Rozwiązanie rezerwy kursowej	-1 420 869,5							-1 420 869,5
Wynik finansowy za rok obrotowy							-16 943 670,7	-16 943 670,7
Stan na 31.12.2022	15 078 591,4	1 618 023,2	48 438 715,4	1 500 000,0	0,0	-10 458 009,3	-16 943 670,7	39 233 650,0

* Różnice z wyceny dotyczą dodatnich różnic z wyceny zasobu złota, wyceny kursowej walut obcych oraz wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych i instrumentów finansowych pozabilansowych (por. Nota 9.1).

Nota 9.1 Różnice z wyceny

w tys. złotych	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Dodatnie różnice z wyceny zasobu złota	27 515 054,6	23 474 557,2	4 040 497,4
Dodatnie różnice z wyceny kursowej walut obcych	20 878 316,0	25 546 797,0	-4 668 481,0
Dodatnie różnice z wyceny cenowej, w tym	45 344,8	399 522,1	-354 177,3
- z wyceny dłużnych papierów wartościowych	43 545,4	395 860,3	-352 314,9
- z wyceny instrumentów finansowych pozabilansowych	1 799,4	3 661,8	-1 862,4
Rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości	1 618 023,2	1 618 023,2	0,0
Razem	50 056 738,6	51 038 899,5	-982 160,9

Średnie koszty zasobu walut obcych i złota oraz kursy średnie NBP i średnia cena rynkowa złota

w złotych	Średni koszt zasobu	Kurs średni NBP / Średnia cena złota	Średni koszt zasobu	Kurs średni NBP / Średnia cena złota
	31.12.2022		31.12.2021	
USD	4,0272	4,4018	3,7755	4,0600
EUR	4,6212	4,6899	4,5015	4,5994
GBP	5,2919	5,2957	5,1105	5,4846
CAD	3,3083	3,2486	3,2076	3,1920
AUD	2,9651	2,9890	2,8198	2,9506
NOK	0,4509	0,4461	0,4340	0,4608
NZD	2,8119	2,7884	2,7263	2,7775
SDR	5,8044	5,8760	5,5026	5,6917
uncja złota	4 235,0060	7 977,6022	4 226,6645	7 389,6060

▪ Dodatnie różnice z wyceny zasobu złota

W 2022 r. wzrost dodatnich różnic z wyceny zasobu złota związany był głównie ze zwiększeniem dodatniej różnicy między średnią ceną złota a średnim kosztem zasobu złota. Wzrost ceny złota wynikał ze wzrostu kursu średniego USD przy jednoczesnym spadku ceny uncji złota w USD (cena uncji złota w USD wynosiła odpowiednio: 1.812,35 USD na 31.12.2022 oraz 1.820,10 USD na 31.12.2021).

▪ **Dodatnie różnice z wyceny kursowej walut obcych**

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
USD	18 945 722,3	14 894 942,8	4 050 779,5
EUR	1 531 382,1	2 256 854,0	-725 471,9
GBP	44 852,0	4 273 426,7	-4 228 574,7
AUD	347 683,6	1 890 391,4	-1 542 707,8
NOK	0,0	1 689 541,3	-1 689 541,3
NZD	0,0	263 912,0	-263 912,0
SDR	7 297,6	9 876,3	-2 578,7
CHF	1 116,8	267 391,3	-266 274,5
Pozostałe	261,6	461,2	-199,6
Razem	20 878 316,0	25 546 797,0	-4 668 481,0

▪ **Dodatnie różnice z wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych**

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Papiery wartościowe w USD	37 808,1	247 735,4	-209 927,3
Papiery wartościowe w EUR	275,0	50 668,8	-50 393,8
Papiery wartościowe w GBP	686,8	0,0	686,8
Papiery wartościowe w CAD	4 775,5	89 134,5	-84 359,0
Papiery wartościowe w AUD	0,0	864,9	-864,9
Papiery wartościowe w NOK	0,0	397,0	-397,0
Papiery wartościowe w NZD	0,0	7 059,7	-7 059,7
Razem	43 545,4	395 860,3	-352 314,9

▪ **Dodatnie różnice z wyceny cenowej instrumentów finansowych pozabilansowych**

Na 31.12.2022 dodatnie różnice z wyceny cenowej instrumentów finansowych pozabilansowych dotyczyły transakcji forward sprzedaży dłużnych papierów wartościowych w AUD. Na 31.12.2021 dodatnie różnice z wyceny cenowej instrumentów finansowych pozabilansowych dotyczyły transakcji forward zakupu dłużnych papierów wartościowych w USD oraz transakcji forward sprzedaży dłużnych papierów wartościowych w AUD (por. Nota 10 i Nota 10.2).

▪ **Rachunek rewaluacyjny złota**

W związku z niewystąpieniem na 31.12.2022 kosztów niezrealizowanych z wyceny zasobu złota, NBP, podobnie jak na 31.12.2021, nie dokonał rozwiązania rachunku rewaluacyjnego złota.

Nota 9.2 Rezerwa kursowa

Na 31.12.2022 oszacowanie rezerwy kursowej (równe wartości zagrożonej pomniejszonej o przychody niezrealizowane z tytułu zmian kursu złotego do walut obcych) wyniosło 94.551.517,4 tys. zł (52.036.768,0 tys. zł na 31.12.2021). Na mocy uchwały nr 6/2019 RPP na 31.12.2022 rozwiązano rezerwę na pokrycie kosztów z niezrealizowanych różnic kursowych w kwocie 1.420.869,5 tys. zł (na 31.12.2021 kwota rezerwy została uzupełniona o kwotę 6.648.541,6 tys. zł, to jest o kwotę równą połowie nadwyżki przychodów ze zrealizowanych różnic kursowych walut obcych nad kosztami ze zrealizowanych i niezrealizowanych różnic kursowych walut obcych ujętych w wyniku finansowym za rok obrotowy – por. Nota 12.1, Nota 12.2, i Rozdział 7.1.4). Na 31.12.2022 rezerwa kursowa wyniosła 15.078.591,4 tys. zł (16.499.460,9 tys. zł na 31.12.2021).

Nota 9.3 Fundusz rezerwowy

W 2022 r. fundusz rezerwowy uzupełniono o kwotę 548.725,9 tys. zł, to jest o odpis z zysku NBP za 2021 r., a następnie przeznaczono w całości na pokrycie straty bilansowej NBP z lat ubiegłych (por. Nota 9 oraz Nota 9.4).

Nota 9.4 Wynik finansowy

▪ Wynik finansowy za rok obrotowy

Wynik finansowy NBP za 2022 r. był ujemny (strata) i wyniósł -16.943.670,7 tys. zł (za 2021 r. zysk w wysokości 10.974.518,7 tys. zł).

Zgodnie z art. 62 i 69 ustawy o NBP, zysk NBP podlega podziałowi (w terminie 14 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego NBP przez Radę Ministrów) na odpis na fundusz rezerwowy NBP (5% zysku) oraz wpłatę z zysku NBP do budżetu państwa (odpowiednio w 2022 r.: 548.725,9 tys. zł i 10.425.792,8 tys. zł z zysku NBP za 2021 r.).

Ujemny wynik finansowy za rok obrotowy podlega akumulacji w pozycji *Strata z lat ubiegłych*.

▪ Strata z lat ubiegłych

Niepokryta strata z lat ubiegłych w kwocie 10.458.009,3 tys. zł jest efektem poniesienia przez NBP strat:

- za 2007 r. w wysokości 12.427.261,7 tys. zł,
- za 2017 r. w wysokości 2.524.935,6 tys. zł

oraz jej częściowego pokrycia środkami z funduszu rezerwowego:

- w 2008 r. – w kwocie 969.350,0 tys. zł,
- w 2015 r. – w kwocie 250.000,0 tys. zł,

- w 2016 r. – w kwocie 400.000,0 tys. zł,
- w 2018 r. – w kwocie 1.467.483,8 tys. zł,
- w 2021 r. – w kwocie 858.628,2 tys. zł,
- w 2022 r. – w kwocie 548.725,9 tys. zł.

Nota 10 Pozycje pozabilansowe

▪ Transakcje spot, forward oraz swap w walutach obcych

Walutę obcą zakupioną albo sprzedaną za inną walutę obcą ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według wartości waluty obcej kwotowanej, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego obowiązującego na dzień transakcji.

Walutę obcą zakupioną albo sprzedaną za walutę krajową ujmuje się w księgach rachunkowych według wartości transakcyjnej, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

Środki pieniężne kupione albo sprzedane w walutowej transakcji forward ujmuje się na kontach pozabilansowych od dnia transakcji do dnia rozliczenia, według ustalonego w umowie kursu spot.

Środki pieniężne kupione albo sprzedane (w transakcji spot) oraz odpowiednio odsprzedane albo odkupione (w transakcji forward) w ramach swapa walutowego ujmuje się na kontach pozabilansowych według ustalonego w umowie kursu spot od dnia transakcji do dnia rozliczenia.

Efekty wyrównania do średniego kosztu zasobu waluty obcej oraz różnice z wyceny kursowej dla transakcji w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych prezentowane są w bilansie NBP według salda wyrównania i wyceny tych transakcji, określonych odrębnie dla każdego rodzaju transakcji (spot, forward, swap) oraz odrębnie dla każdej waluty obcej – różnice dodatnie w aktywach, różnice ujemne w pasywach.

▪ Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji forward

Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji forward ujmuje się na kontach pozabilansowych od dnia transakcji do dnia rozliczenia według wartości ustalonej w umowie. W dniu transakcji dłużne papiery wartościowe, zakupione lub sprzedane w transakcji forward nie zmieniają wielkości zasobu dłużnych papierów wartościowych.

Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji forward wycenia się na dzień bilansowy według wartości rynkowej tych transakcji, obowiązującej w dniu wyceny, poprzez porównanie ceny rynkowej dłużnych papierów wartościowych z ich ceną ustaloną w umowie, zdyskontowaną na dzień rozliczenia transakcji spot. Do dodatnich i ujemnych różnic z wyceny stosuje się reguły przewidziane dla ujęcia przychodów i kosztów niezrealizowanych.

Różnice z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych prezentowane są w bilansie NBP – różnice dodatnie w aktywach, a różnice ujemne w pasywach.

W dniu rozliczenia, dłużne papiery wartościowe zakupione w transakcji forward zwiększają zasób dłużnych papierów wartościowych, a dłużne papiery wartościowe sprzedane w transakcji forward pomniejszają zasób dłużnych papierów wartościowych.

Jeżeli zawarto więcej niż jedną transakcję forward zakupu lub sprzedaży dłużnych papierów wartościowych, wyceny i rozliczenia tych transakcji dokonuje się odrębnie.

▪ **Futures**

Futures ujmuje się na kontach pozabilansowych, od dnia transakcji do dnia rozliczenia, w wartości nominalnej zakupionego lub sprzedanego instrumentu bazowego.

W przypadku, gdy w dniu zamknięcia otwartej pozycji futures ma miejsce rzeczywista dostawa instrumentu bazowego, jego zakup lub sprzedaż ujmuje się według wartości rynkowej.

Zestawienie dodatnich i ujemnych różnic z wyceny kursowej transakcji spot, forward i swap w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych oraz wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych przedstawiono poniżej (por. Nota 9.1 i Nota 12.2).

w tys. złotych	Pozycja bilansu	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Dodatnie różnice z wyceny kursowej transakcji FX spot, FX forward i FX swap		32 935,3	350 610,9	-317 675,6
Dodatnie różnice z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe		1 799,4	3 661,8	-1 862,4
Razem aktywa (Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych)	A.10.3	34 734,7	354 272,7	-319 538,0
Ujemne różnice z wyceny kursowej transakcji FX spot i FX forward		2 352,2	23 930,4	-21 578,2
Ujemne różnice z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe		51,9	204,1	-152,2
Razem pasywa (Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych)	P.11.1	2 404,1	24 134,5	-21 730,4

Nota 10.1 Transakcje spot, forward i swap w walutach obcych ujęte na kontach pozabilansowych

w tys. złotych	Pozycja bilansu	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Waluta do otrzymania z tytułu transakcji FX spot, FX forward i FX swap	-	730 113,9	5 903 731,3	-5 173 617,4
Waluta do wydania z tytułu transakcji FX spot, FX forward i FX swap	-	730 113,9	5 903 731,3	-5 173 617,4
Dodatnie różnice wyrównania do średniego kosztu zasobu	A.10.5	2 395,7	19 790,7	-17 395,0
Ujemne różnice wyrównania do średniego kosztu zasobu	P.11.3	33 469,0	692 280,1	-658 811,1
Dodatnie różnice z wyceny kursowej transakcji FX spot, FX forward i FX swap	A.10.3	32 935,3	350 610,9	-317 675,6
Ujemne różnice z wyceny kursowej transakcji FX spot i FX forward	P.11.1	2 352,2	23 930,4	-21 578,2

Spadek pozycji pozabilansowych na 31.12.2022 wynikał z niższego wolumenu zawartych przez NBP transakcji spot w walutach obcych oraz braku zawartych przez NBP transakcji forward i swap w walutach obcych. Zaprezentowane na 31.12.2021 transakcje swap były przeprowadzane na parze walut CHF/PLN (por. Rozdział 7.1.1.2.3).

Zmiana różnic wyrównania do średniego kosztu zasobu transakcji spot, forward oraz swap w walutach obcych jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku oraz różnicy między średnim kosztem zasobu a kursem zakupu/sprzedaży tych transakcji.

Zmiana różnic z wyceny kursowej transakcji spot, forward oraz swap w walutach obcych jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku oraz różnicy między średnim kosztem zasobu a kursem średnim NBP.

Nota 10.2 Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji forward

<i>w tys. złotych</i>	Pozycja bilansu	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych zakupione w transakcjach forward, w tym		1 297 788,0	3 333 696,7	-2 035 908,7
- papiery wartościowe w USD		1 297 788,0	3 333 696,7	-2 035 908,7
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych sprzedane w transakcjach forward, w tym		860 358,3	794 394,2	65 964,1
- papiery wartościowe w AUD		860 358,3	794 394,2	65 964,1
Dodatnie różnice z wyceny cenowej	A.10.3	1 799,4	3 661,8	-1 862,4
Ujemne różnice z wyceny cenowej	P.11.1	51,9	204,1	-152,2

Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych są wykorzystywane przez NBP w ramach zarządzania rezerwami walutowymi.

Zmiana różnic z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku oraz różnicy między ceną rynkową tych papierów a ich ceną ustaloną w umowie.

Nota 10.3 Futures

w tys. złotych	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
Zakupione futures (bond futures), w tym	1 731 913,2	204 764,0	1 527 149,2
- bond futures w AUD	0,0	204 764,0	-204 764,0
- bond futures w CAD	1 731 913,2	0,0	1 731 913,2
Sprzedane futures (bond futures), w tym	998 006,8	682 241,1	315 765,7
- bond futures w CAD	330 133,4	0,0	330 133,4
- bond futures w EUR	0,0	682 241,1	-682 241,1
- bond futures w USD	667 873,4	0,0	667 873,4
Zakupione futures (equity index futures), w tym	3 824,9	3 441,1	383,8
- equity index futures w EUR	1 339,9	1 286,7	53,2
- equity index futures w GBP	251,3	260,2	-8,9
- equity index futures w USD	2 233,7	1 894,2	339,5

Futures są wykorzystywane przez NBP w ramach zarządzania rezerwami walutowymi (por. Nota 3.1), w celu podwyższenia dochodowości rezerw walutowych w długim okresie oraz zwiększenia dywersyfikacji inwestycji.

Nota 11 Wynik z odsetek

Odsetki, dyskonto i premię od zakupionych dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego w kwotach naliczonych według wewnętrznej stopy zwrotu, która jest korygowana w przypadku wystąpienia kosztów niezrealizowanych z wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych na koniec roku (por. Nota 12.2).

Dyskonto od wyemitowanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego w kwotach obliczonych dla okresu, na jaki wyemitowano dłużny papier wartościowy, według metody liniowej.

Odsetki od pozostałych aktywów i zobowiązań finansowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według metody liniowej, z wyjątkiem odsetek:

- do zapłaty z tytułu rezerwy obowiązkowej, które zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego miesiąca w kwotach naliczonych za okres rezerwowy,
- od środków na rachunkach bieżących w innych bankach, które zalicza się do wyniku finansowego w dniu zapłaty,
- od depozytów zabezpieczających wykonanie futures, które zalicza się do wyniku finansowego w dniu zapłaty,
- od aktywów i zobowiązań związanych z gospodarką własną, w tym od zobowiązań z tytułu leasingu, które są ujmowane nie później niż na koniec miesiąca.

Odsetki od lokat terminowych w złocie są naliczane i wypłacane w USD (por. Nota 1 i 3.1).

Odsetki do otrzymania albo do zapłaty od transakcji forward w walutach obcych, wynikające z różnicy pomiędzy ustalonymi w umowie kursem spot a kursem forward, zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych metodą liniową.

Odsetki do otrzymania albo do zapłaty od transakcji swap w walutach obcych, wynikające z różnicy pomiędzy ustalonymi w umowie kursem spot a kursem forward, zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych metodą liniową.

Naliczone odsetki, dyskonto i premię w walutach obcych przelicza się na walutę krajową według obowiązującego kursu średniego NBP.

	Przychody*		Koszty**		Wynik		
	2022	2021 Dane porównywalne	2022	2021 Dane porównywalne	2022	2021 Dane porównywalne	Zmiana
<i>w tys. złotych</i>							
Instrumenty inwestycyjne rezerw walutowych, w tym	6 791 713,9	1 139 388,4	-321 468,5	11 175,1	6 470 245,4	1 150 563,5	5 319 681,9
- dłużne papiery wartościowe	6 058 536,9	1 383 036,8	0,0	0,0	6 058 536,9	1 383 036,8	4 675 500,1
- lokaty terminowe	310 273,7	-232 419,7	0,0	0,0	310 273,7	-232 419,7	542 693,4
- transakcje reverse repo	412 888,0	-5 827,2	0,0	0,0	412 888,0	-5 827,2	418 715,2
- transakcje repo	0,0	0,0	-321 293,1	11 353,6	-321 293,1	11 353,6	-332 646,7
- pozostałe	10 015,3	-5 401,5	-175,4	-178,5	9 839,9	-5 580,0	15 419,9
Złoto	14 407,6	3 364,7	0,0	0,0	14 407,6	3 364,7	11 042,9
Międzynarodowy Fundusz Walutowy	377 792,4	7 833,8	-379 302,3	-8 005,4	-1 509,9	-171,6	-1 338,3
Instrumenty polityki pieniężnej, w tym	2 190 234,2	2 007 566,9	-14 144 621,4	-885 367,7	-11 954 387,2	1 122 199,2	-13 076 586,4
- bony pieniężne NBP	0,0	0,0	-10 395 434,6	-768 225,5	-10 395 434,6	-768 225,5	-9 627 209,1
- dłużne papiery wartościowe	2 188 736,9	1 986 694,4	0,0	0,0	2 188 736,9	1 986 694,4	202 042,5
- rezerwa obowiązkowa***	1 485,9	420,9	-3 184 812,9	-64 430,0	-3 183 327,0	-64 009,1	-3 119 317,9
- depozyt na koniec dnia	0,0	0,0	-448 632,3	-52 187,4	-448 632,3	-52 187,4	-396 444,9
- pozostałe	11,5	20 451,6	-115 741,6	-524,8	-115 730,1	19 926,8	-135 656,9
Inne przychody/koszty z odsetek	-3 115,3	-17 803,7	-355 425,5	-5 659,0	-358 540,8	-23 462,7	-335 078,1
Razem	9 371 032,8	3 140 350,1	-15 200 817,7	-887 857,0	-5 829 784,9	2 252 493,1	-8 082 278,0

* Przychody (i koszty w przypadku ujemnego oprocentowania) z odsetek od aktywów finansowych.

** Koszty (i przychody w przypadku ujemnego oprocentowania) z odsetek od zobowiązań finansowych.

*** W przychodach ujęto przychody z odsetek za naruszenie obowiązku utrzymania rezerwy obowiązkowej.

Spadek wyniku z odsetek w 2022 r. związany był głównie ze wzrostem kosztów prowadzenia polityki pieniężnej, spowodowanym przede wszystkim wzrostem średniorocznej stopy referencyjnej NBP, przy jednoczesnym mniejszym wzroście przychodów z odsetek od instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych, wynikającym ze wzrostu zagranicznych stóp procentowych.

Wynik z odsetek od instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych (por. Nota 3.1 i Nota 6.3)

2022									
w tys. złotych	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Pozostałe	Razem
Dłużne papiery wartościowe	3 196 719,9	-177 897,9	701 983,9	864 107,4	805 990,2	391 763,2	275 870,2	0,0	6 058 536,9
Lokaty terminowe	84 828,2	5 724,3	28 443,3	14 682,8	8 790,2	91 851,2	75 953,7	0,0	310 273,7
Transakcje reverse repo	132 747,9	32 089,6	181 657,9	3 516,3	62 595,0	0,0	281,3	0,0	412 888,0
Transakcje repo	-122 206,5	-287,5	-139 173,1	-3 276,7	-56 107,5	0,0	-241,8	0,0	-321 293,1
Pozostałe	8 637,2	-74,0	1 044,3	319,6	46,2	25,6	-147,8	-11,2	9 839,9
Razem	3 300 726,7	-140 445,5	773 956,3	879 349,4	821 314,1	483 640,0	351 715,6	-11,2	6 470 245,4

2021									
w tys. złotych	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Pozostałe	Razem
Dłużne papiery wartościowe	1 352 686,4	-591 738,5	81 971,3	25 711,6	194 004,9	188 159,8	132 241,3	0,0	1 383 036,8
Lokaty terminowe	339,5	-253 879,6	331,7	114,3	37,5	9 547,1	11 089,8	0,0	-232 419,7
Transakcje reverse repo	8 373,4	-27 572,5	12 552,2	0,0	230,3	0,0	589,4	0,0	-5 827,2
Transakcje repo	6 651,3	8 664,5	-4 141,3	0,0	434,8	0,0	-255,7	0,0	11 353,6
Pozostałe	-553,1	-4 732,4	-84,4	0,0	-28,5	-16,4	-153,2	-12,0	-5 580,0
Razem	1 367 497,5	-869 258,5	90 629,5	25 825,9	194 679,0	197 690,5	143 511,6	-12,0	1 150 563,5

Zmiana									
w tys. złotych	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Pozostałe	Razem
Dłużne papiery wartościowe	1 844 033,5	413 840,6	620 012,6	838 395,8	611 985,3	203 603,4	143 628,9	0,0	4 675 500,1
Lokaty terminowe	84 488,7	259 603,9	28 111,6	14 568,5	8 752,7	82 304,1	64 863,9	0,0	542 693,4
Transakcje reverse repo	124 374,5	59 662,1	169 105,7	3 516,3	62 364,7	0,0	-308,1	0,0	418 715,2
Transakcje repo	-128 857,8	-8 952,0	-135 031,8	-3 276,7	-56 542,3	0,0	13,9	0,0	-332 646,7
Pozostałe	9 190,3	4 658,4	1 128,7	319,6	74,7	42,0	5,4	0,8	15 419,9
Razem	1 933 229,2	728 813,0	683 326,8	853 523,5	626 635,1	285 949,5	208 204,0	0,8	5 319 681,9

Wzrost o 5.319.681,9 tys. zł wyniku z odsetek od instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych wystąpił w warunkach:

- wzrostu średniorocznego oprocentowania dłużnych papierów wartościowych oraz lokat terminowych,
- średniorocznej deprecjacji złotego w stosunku do wszystkich walut rezerwowych (por. tabela poniżej),
- wyższego średniorocznego zaangażowania w jednoczesne transakcje repo i reverse repo w EUR i AUD oraz jednocześnie niższego średniorocznego zaangażowania w jednoczesne transakcje repo i reverse repo w USD oraz samodzielne transakcje reverse repo w EUR.

Średnioroczne kursy walut obcych

w złotych	2022	2021	Zmiana
USD	4,4607	3,8629	0,5978
EUR	4,6869	4,5674	0,1195
GBP	5,4986	5,3117	0,1869
CAD	3,4255	3,0810	0,3445
AUD	3,0933	2,9000	0,1933
NOK	0,4643	0,4493	0,0150
NZD	2,8287	2,7310	0,0977

Wynik z odsetek od złota (por. Nota 1 i Nota 3.1)

Pozycja obejmuje wynik z odsetek od lokat terminowych w złocie przechowywanym w postaci fizycznej, które są naliczane i wypłacane w USD. Wzrost pozycji w 2022 r. był skutkiem deprecjacji złotego w stosunku do USD w ujęciu średniorocznym oraz wyższego średniorocznego poziomu i oprocentowania składanych lokat.

Wynik z odsetek od należności i zobowiązań związanych z MFW (por. Nota 2)

w tys. złotych	Przychody		Koszty		Wynik		
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	Zmiana
Odsetki od transzy rezerwowej	69 948,3	2 713,6	0,0	0,0	69 948,3	2 713,6	67 234,7
Odsetki od rachunku bieżącego w MFW	306 711,6	4 996,9	0,0	0,0	306 711,6	4 996,9	301 714,7
Odsetki od pożyczek udzielonych MFW	1 132,5	123,3	0,0	0,0	1 132,5	123,3	1 009,2
Odsetki od alokacji SDR	0,0	0,0	-379 302,3	-8 005,4	-379 302,3	-8 005,4	-371 296,9
Razem	377 792,4	7 833,8	-379 302,3	-8 005,4	-1 509,9	-171,6	-1 338,3

Na wynik z tytułu odsetek od należności/zobowiązań związanych z MFW składają się koszty z odsetek z tytułu oprocentowanych zobowiązań w SDR (alokacje SDR) oraz przychody z odsetek z tytułu oprocentowanych należności w SDR (transza rezerwowa¹⁸, rachunek bieżący w MFW oraz pożyczki udzielone MFW, por. Nota 2). Wzrost ujemnego wyniku był przede wszystkim skutkiem wzrostu średniorocznego oprocentowania SDR, w warunkach nadwyżki oprocentowanych zobowiązań nad należnościami w SDR oraz deprecjacji złotego w stosunku do SDR w ujęciu średniorocznym (wzrost kursu z 5,5009 w 2021 r. do 5,9606 w 2022 r.).

¹⁸ Wartość nieoprocentowanej części transzy rezerwowej jest stała i wynosi 56.236,0 tys. SDR (por. Nota 2).

Wynik z odsetek od instrumentów polityki pieniężnej (por. Nota 3.2 oraz Nota 6.1)

Spadek o 13.076.586,4 tys. zł wyniku z odsetek od instrumentów wykorzystywanych w ramach operacji polityki pieniężnej był głównie spowodowany:

- wyższymi o 9.627.209,1 tys. zł kosztami dyskonta od bonów pieniężnych NBP (por. Nota 6.1), co było głównie efektem wzrostu średniorocznej stopy referencyjnej NBP,

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
Koszty dyskonta od bonów pieniężnych NBP emitowanych w ramach podstawowych operacji polityki pieniężnej	-10 107 613,5	-761 414,2	-9 346 199,3
Koszty dyskonta od bonów pieniężnych NBP emitowanych w ramach dostrajających operacji polityki pieniężnej	-287 821,1	-6 811,3	-281 009,8
Razem	-10 395 434,6	-768 225,5	-9 627 209,1

Średnioroczny poziom operacji podstawowych i dostrajających* oraz średnioroczny poziom stopy referencyjnej

w mln złotych / %	2022	2021	Zmiana
Operacje podstawowe	191 702,0	205 666,6	-13 964,6
Operacje dostrajające	5 818,0	393,6	5 424,4
Stopa referencyjna NBP	5,28	0,35	4,93 p.p.

* Do wyliczenia wielkości średniorocznych operacji podstawowych i dostrajających uwzględniono wszystkie dni kalendarzowe od 1 stycznia do 31 grudnia każdego roku.

- wyższymi o 3.119.317,9 tys. zł kosztami odsetek od rezerwy obowiązkowej, co było efektem wzrostu średniorocznego oprocentowania rezerwy obowiązkowej oraz wzrostu średniego poziomu rezerwy obowiązkowej w ciągu roku (por. Nota 6.1),

Średni poziom rezerwy obowiązkowej* oraz średnioroczne oprocentowanie rezerwy obowiązkowej

w mln złotych / %	2022	2021	Zmiana
Rezerwa obowiązkowa	56 615,9	10 119,6	46 496,3
Oprocentowanie rezerwy obowiązkowej	5,28	0,34	4,94 p.p.

* Kwoty rezerwy obowiązkowej obliczane przy uwzględnieniu okresów rezerwowych, ważone liczbą dni w okresie.

- wyższymi o 396.444,9 tys. zł kosztami depozytu na koniec dnia, co było efektem wyższego średniorocznego poziomu stopy depozytowej przy jednocześnie niższym średnim poziomie wykorzystania tego instrumentu,

Wartość depozytów na koniec dnia oraz średnioroczny poziom stopy depozytowej

w mln złotych / %	2022	2021	Zmiana
Łączna wartość depozytów na koniec dnia*	3 438 074,6	3 894 163,6	-456 089,0
Średnioroczna stopa depozytowa**	4,78	0,15	4,63 p.p.

* Wartość liczona za dni wykorzystania instrumentu.

** Do wyliczenia wielkości średniorocznej stopy oprocentowania uwzględniono wszystkie dni kalendarzowe od 1 stycznia do 31 grudnia każdego roku.

przy jednocześnie:

- wyższym o 202.042,5 tys. zł wyniku z dłużnych papierów wartościowych nabytych w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku (por. Nota 3.2).

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
Wynik z tytułu dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych na potrzeby polityki pieniężnej	2 188 736,9	1 986 694,4	202 042,5
- papiery skarbowe	1 038 181,6	908 442,0	129 739,6
- papiery gwarantowane przez Skarb Państwa	1 150 555,3	1 078 252,4	72 302,9

Inne przychody/koszty z odsetek

W ramach *Innych przychodów/kosztów z odsetek* ujmowane są głównie koszty z odsetek od rachunków prowadzonych przez NBP dla budżetu państwa oraz przychody i koszty z tytułu odsetek związane z rozliczeniami w systemie TARGET2. Pozycja obejmuje również koszty z odsetek od zobowiązań z tytułu leasingu (por. Nota 4 i Nota 6.4).

w tys. złotych	Przychody		Koszty		Wynik		
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	Zmiana
Koszty z odsetek od rachunków bieżących, pomocniczych oraz lokat terminowych prowadzonych przez NBP, w tym	0,0	0,0	-359 773,3	-17 102,2	-359 773,3	-17 102,2	-342 671,1
- w walutach obcych	0,0	0,0	-148 477,0	-5,8	-148 477,0	-5,8	-148 471,2
- w walucie krajowej	0,0	0,0	-211 296,3	-17 096,4	-211 296,3	-17 096,4	-194 199,9
Przychody/koszty z odsetek związane z rozliczeniami w TARGET2*	-3 837,8	-18 563,9	11 421,8	18 380,3	7 584,0	-183,6	7 767,6
Pozostałe przychody/koszty z odsetek	722,5	760,2	-7 074,0	-6 937,1	-6 351,5	-6 176,9	-174,6
Razem	-3 115,3	-17 803,7	-355 425,5	-5 659,0	-358 540,8	-23 462,7	-335 078,1

* W przychodach ujęto przychody i koszty (ujemne oprocentowanie) z odsetek od aktywów związanych z rozliczeniami w TARGET2, natomiast w kosztach ujęto przychody z odsetek od zobowiązań związanych z rozliczeniami w TARGET2.

Nota 12 Wynik z operacji finansowych

Nota 12.1 Wynik zrealizowany

▪ Zrealizowane różnice kursowe na transakcjach w walutach obcych i złocie

Przychody i koszty wynikające z transakcji walutowych i w złocie zalicza się do wyniku finansowego w dniu, w którym nastąpiła zmiana, w kwocie:

- różnicy między wartością w walucie krajowej wynikającą ze zmniejszenia zasobu waluty obcej (albo zasobu złota) a wartością ustaloną według średniego dziennego kosztu zakupu waluty obcej (albo złota) – w odniesieniu do wpływu i wypływu waluty obcej (albo złota) w bieżącym dniu operacyjnym,

- różnicy między wartością w walucie krajowej wynikającą ze zmniejszenia zasobu waluty obcej (albo zasobu złota) a wartością ustaloną według średniego kosztu zasobu waluty obcej (albo złota) – w odniesieniu do nadwyżki wypływu waluty obcej (albo złota) nad wpływem w bieżącym dniu operacyjnym (wypływ netto).

W przypadku wystąpienia krótkiej pozycji w danej walucie obcej (albo złocie) zastosowanie ma podejście odwrotne.

▪ Zrealizowane różnice cenowe

Przychody i koszty, wynikające z transakcji spot sprzedaży dłużnych papierów wartościowych, o tym samym kodzie, zalicza się do wyniku finansowego w dniu rozliczenia transakcji, w kwocie równej różnicy między wartością uzyskaną ze sprzedaży a wartością ustaloną według średniego kosztu zasobu tych papierów, ustalonego na koniec bieżącego dnia operacyjnego.

Wynik z rozliczenia transakcji forward na dłużne papiery wartościowe ustala się:

- dla dłużnych papierów wartościowych zakupionych w transakcji forward jako różnicę między ceną rynkową a ceną ustaloną w umowie, skorygowaną o koszty z wyceny ujęte na dzień bilansowy,
- dla dłużnych papierów wartościowych sprzedanych w transakcji forward jako różnicę między ceną ustaloną w umowie, skorygowaną o koszty z wyceny ujęte na dzień bilansowy, a średnim kosztem zasobu dłużnych papierów wartościowych.

Jeżeli zawarto więcej niż jedną transakcję forward zakupu lub sprzedaży dłużnych papierów wartościowych, wyceny i rozliczenia tych transakcji dokonuje się odrębnie.

Dzienne zmiany rynkowych cen futures zalicza się do wyniku finansowego każdego dnia, w tym również w dniu zamknięcia otwartej pozycji w kontrakcie.

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
Zrealizowane różnice kursowe na transakcjach w walutach obcych	25 171 742,9	13 556 309,0	11 615 433,9
Zrealizowane różnice na transakcjach w złocie	281 199,1	6 142 695,3	-5 861 496,2
Zrealizowane różnice cenowe, w tym	-9 903 279,7	514 987,4	-10 418 267,1
- z transakcji spot dłużnymi papierami wartościowymi	-6 788 169,9	-690 621,7	-6 097 548,2
- z instrumentów finansowych pozabilansowych, w tym	-3 115 109,7	1 205 536,4	-4 320 646,1
• z transakcji forward na dłużne papiery wartościowe	-1 263 838,0	-173 431,7	-1 090 406,3
• z futures, w tym:	-1 851 271,7	1 378 968,1	-3 230 239,8
# bond futures	333 831,3	369 122,9	-35 291,6
# depo futures	-28 700,1	-1 029,5	-27 670,6
# equity index futures	-2 156 402,9	1 010 874,7	-3 167 277,6
- pozostałe zrealizowane różnice cenowe*	0,0	72,7	-72,7
Pozostałe operacje finansowe**	-1 132,3	43 569,6	-44 701,9
Razem	15 548 530,0	20 257 561,3	-4 709 031,3

* Pozostałe zrealizowane różnice cenowe obejmują wynik z realokacji udziałów w SWIFT w 2021 r. (por. Nota 3.3).

** Pozycja obejmuje wynik z tytułu wyceny salda rachunku nr 2 MFW (-1.132,3 tys. zł w 2022 r. w porównaniu z -2.088,0 tys. zł w 2021 r. – por. Nota 6.3). Ponadto w 2021 r. w pozycji ujęto przychody w kwocie 45.657,7 tys. zł z tytułu rozliczeń operacji MFW (por. Nota 2).

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic kursowych na transakcjach w walutach obcych

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
AUD	2 202 603,3	1 504 073,4	698 529,9
CAD	1 888 925,1	-2 507,7	1 891 432,8
CHF	882 207,5	32 798,8	849 408,7
EUR	2 200 035,4	1 728 124,5	471 910,9
GBP	1 910 777,4	1 617 679,8	293 097,6
NOK	1 158 391,9	1 238 855,8	-80 463,9
NZD	451 666,2	826 414,6	-374 748,4
USD	14 472 637,2	6 600 229,9	7 872 407,3
SDR	3 927,9	10 004,4	-6 076,5
Pozostałe	571,0	635,5	-64,5
Razem	25 171 742,9	13 556 309,0	11 615 433,9

Wzrost wyniku był głównie rezultatem:

- wzrostu średniorocznej dodatniej różnicy między kursem średnim NBP a średnim kosztem zasobu dla USD, CAD, AUD oraz GBP przy jednoczesnym spadku tej różnicy dla NZD i NOK,
- wzrostu wolumenu sprzedaży CAD, EUR, NOK i GBP przy jednoczesnym spadku dla USD (por. Nota 3.1 i Nota 12.2).

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic na transakcjach w złocie

W 2022 r. spadek wynikał głównie ze zmniejszenia wolumenu transakcji kupna/sprzedaży zawieranych przez NBP na rynku złota (por. Nota 1).

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych*Wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych z transakcji spot dłużnymi papierami wartościowymi*

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
USD	-2 233 867,7	-386 863,1	-1 847 004,6
EUR	-1 358 142,5	-14 368,7	-1 343 773,8
GBP	-1 190 706,5	-132 368,1	-1 058 338,4
CAD	-694 202,4	0,0	-694 202,4
AUD	-848 718,2	-6 221,1	-842 497,1
NOK	-295 522,4	-123 178,3	-172 344,1
NZD	-167 010,2	-27 622,4	-139 387,8
Razem	-6 788 169,9	-690 621,7	-6 097 548,2

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych z transakcji forward na dłużne papiery wartościowe

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
USD	-313 587,1	-460,5	-313 126,6
EUR	-27 166,0	-4 792,0	-22 374,0
GBP	-150 766,1	-6,3	-150 759,8
CAD	-59 910,8	2 856,8	-62 767,6
AUD	-698 808,3	-177 934,0	-520 874,3
NOK	7 265,4	-5 160,5	12 425,9
NZD	-20 865,1	12 064,8	-32 929,9
Razem	-1 263 838,0	-173 431,7	-1 090 406,3

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych z dziennej wyceny futures

w tys. złotych	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	Razem
Bond futures						
2022	104 201,8	254 752,3	-31 942,4	-12 658,9	19 478,5	333 831,3
2021	288 252,4	18 035,9	37 344,7	0,0	25 489,9	369 122,9
Zmiana	-184 050,6	236 716,4	-69 287,1	-12 658,9	-6 011,4	-35 291,6
Depo futures						
2022	-5 356,8	0,0	-23 343,3	0,0	0,0	-28 700,1
2021	0,0	0,0	-1 029,5	0,0	0,0	-1 029,5
Zmiana	-5 356,8	0,0	-22 313,8	0,0	0,0	-27 670,6
Equity index futures						
2022	-1 800 061,2	-422 011,6	65 721,2	-6,6	-44,7	-2 156 402,9
2021	623 853,3	320 255,4	66 766,0	0,0	0,0	1 010 874,7
Zmiana	-2 423 914,5	-742 267,0	-1 044,8	-6,6	-44,7	-3 167 277,6

Spadek wyniku z tytułu zrealizowanych różnic cenowych w 2022 r. był związany przede wszystkim z transakcjami sprzedaży dłużnych papierów wartościowych w warunkach rosnących rentowności na rynkach zagranicznych oraz z ujemnym wynikiem z inwestycji w futures na indeksy giełdowe akcji (equity index futures) w związku ze spadkiem wartości tych indeksów.

Nota 12.2 Koszty niezrealizowane

▪ Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych

Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu waluty obcej z niższym od niego kursem średnim NBP (w przypadku dodatniego zasobu waluty obcej) lub przez porównanie średniego kosztu zasobu waluty obcej z wyższym od niego kursem średnim NBP (dla ujemnego zasobu waluty obcej) – por. Nota 9.1.

▪ Ujemne różnice z wyceny cenowej

Ujemne różnice z wyceny cenowej dla dłużnych papierów wartościowych są ustalane

przez porównanie średniego kosztu zasobu dłużnych papierów wartościowych z niższą od niego średnią ceną rynkową tych papierów.

Ujemne różnice z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe są ustalane przez porównanie ceny określonej w umowie, zdyskontowanej na dzień rozliczenia transakcji spot, z niższą od tej wartości (w przypadku transakcji forward zakupu) albo wyższą od tej wartości (w przypadku transakcji forward sprzedaży) bieżącą ceną rynkową instrumentu.

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych	-1 420 869,5	-259 225,8	-1 161 643,7
Ujemne różnice z wyceny cenowej, w tym	-25 316 894,2	-3 399 364,2	-21 917 530,0
- z wyceny dłużnych papierów wartościowych	-25 316 842,3	-3 399 160,1	-21 917 682,2
- z wyceny instrumentów finansowych pozabilansowych	-51,9	-204,1	152,2
Razem	-26 737 763,7	-3 658 590,0	-23 079 173,7

Ujemne różnice z wyceny kursowej w podziale na waluty obce przedstawiono poniżej.

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
CAD	-978 211,6	-259 212,6	-718 999,0
HUF	-15,7	-3,9	-11,8
JPY	-13,3	-9,3	-4,0
NOK	-318 214,7	0,0	-318 214,7
NZD	-124 336,8	0,0	-124 336,8
SEK	-77,4	0,0	-77,4
Razem	-1 420 869,5	-259 225,8	-1 161 643,7

Ujemne różnice cenowe w podziale na posiadane przez NBP papiery wartościowe w walutach obcych przedstawiono poniżej.

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
Papiery wartościowe w USD	-9 916 207,8	-881 434,3	-9 034 773,5
Papiery wartościowe w EUR	-6 572 513,3	-406 979,5	-6 165 533,8
Papiery wartościowe w GBP	-3 193 475,4	-680 668,5	-2 512 806,9
Papiery wartościowe w CAD	-1 906 440,6	-9 229,7	-1 897 210,9
Papiery wartościowe w AUD	-2 074 134,8	-526 847,3	-1 547 287,5
Papiery wartościowe w NOK	-974 462,8	-533 468,6	-440 994,2
Papiery wartościowe w NZD	-679 607,6	-360 532,2	-319 075,4
Razem	-25 316 842,3	-3 399 160,1	-21 917 682,2

W 2022 r. wzrost kosztów niezrealizowanych z wyceny cenowej wynikał głównie ze wzrostu rentowności na wszystkich rynkach (por. Nota 3.1).

W 2022 r. i 2021 r. ujemne różnice z wyceny cenowej instrumentów finansowych pozabilansowych dotyczyły transakcji forward zakupu dłużnych papierów wartościowych w USD (por. Nota 10.2).

Nota 13 Wynik z prowizji i opłat

w tys. złotych	Pozycja rachunku zysków i strat	2022	2021	Zmiana
Przychody za wykonanie zleceń płatniczych		39 036,8	33 740,4	5 296,4
Pozostałe przychody z prowizji i opłat		13 908,4	13 726,3	182,1
Przychody z prowizji i opłat	RZiS 3.1	52 945,2	47 466,7	5 478,5
Koszty opłaty za uczestnictwo NBP w systemie TARGET2		-16 280,1	-15 339,3	-940,8
Koszty za otwarcie i prowadzenie rachunków NBP (w tym rachunków złota i dłużnych papierów wartościowych)		-17 575,5	-17 098,2	-477,3
Koszty za wykonanie własnych zleceń płatniczych		-4 599,4	-4 276,3	-323,1
Koszty zastępczej obsługi kasowej		-2 553,7	-1 840,3	-713,4
Pozostałe koszty z prowizji i opłat		-12 385,9	-7 527,6	-4 858,3
Koszty z prowizji i opłat	RZiS 3.2	-53 394,6	-46 081,7	-7 312,9
Wynik z prowizji i opłat		-449,4	1 385,0	-1 834,4

Spadek wyniku z prowizji i opłat w 2022 r. był przede wszystkim skutkiem:

- wzrostu pozostałych kosztów z prowizji i opłat, w tym głównie kosztów futures, przede wszystkim w związku z wyższymi obrotami na kontraktach equity index futures (por. Nota 3.1, Nota 10.3 i Nota 12.1),
- wzrostu kosztów opłaty za uczestnictwo NBP w systemie TARGET2 – w związku z większą liczbą zrealizowanych zleceń płatniczych oraz wyższym kursem EUR w 2022 r.

przy jednocześnie:

- wyższych przychodach za wykonanie zleceń płatniczych – głównie w związku z większą liczbą zrealizowanych zleceń płatniczych.

Nota 14 Przychody z akcji i udziałów

Przychody z tytułu dywidend od posiadanych akcji i udziałów zalicza się do wyniku finansowego w dniu powstania składnika aktywów. Dywidendy otrzymane w walutach obcych przelicza się na walutę krajową według kursu średniego NBP obowiązującego na ten dzień.

Pozycja obejmuje przychody z tytułu dywidend od posiadanych przez NBP akcji i udziałów w podmiotach krajowych i zagranicznych (por. Nota 3.3).

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
Dywidendy otrzymane, w tym	32 215,8	38 256,7	-6 040,9
- Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.	9 793,0	6 641,6	3 151,4
- Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	9 256,9	8 859,4	397,5
- Bank Rozrachunków Międzynarodowych	13 165,9	22 755,7	-9 589,8

Nota 15 Koszty wynagrodzeń

w tys. złotych	2022	2021	Zmiana
Koszty wynagrodzeń	-534 943,5	-496 170,7	-38 772,8
Koszty utworzenia rezerw na zobowiązania wobec pracowników	-17 291,0	-32 886,0	15 595,0
Koszty narzutów na wynagrodzenia, w tym	-121 173,8	-111 442,4	-9 731,4
- Pracowniczy Program Emerytalny	-33 232,4	-31 108,3	-2 124,1
Razem	-673 408,3	-640 499,1	-32 909,2

W 2022 r. przeciętne zatrudnienie w NBP ukształtowało się na poziomie 3.344 etatów i było niższe o 16 etatów w porównaniu do 2021 r.

W 2022 r. wyższe koszty wynagrodzeń wynikały głównie z przyjętej polityki kadrowo-płacowej.

Spadek kosztów utworzenia rezerw na zobowiązania wobec pracowników w 2022 r. związany był głównie z niższymi kosztami utworzenia rezerwy z tytułu odpraw emerytalnych oraz nagród jubileuszowych. W 2022 r. i 2021 r. koszty utworzenia rezerw na zobowiązania wobec pracowników w podziale na poszczególne tytuły kształtowały się następująco (por. Nota 7).

w tys. złotych	2022		2021	
	Koszt utworzenia rezerw	w tym zyski/straty aktuarialne*	Koszt utworzenia rezerw	w tym zyski/straty aktuarialne*
Koszty utworzenia rezerw na zobowiązania wobec pracowników, w tym	-17 291,0	1 193,2	-32 886,0	-21 105,7
- z tytułu odpraw emerytalnych	-6 469,4	1 826,2	-17 602,4	-11 631,8
- z tytułu odpraw rentowych	-88,2	223,5	-322,8	-74,0
- z tytułu nagród jubileuszowych	-8 180,3	-856,5	-14 960,8	-9 399,9
- z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych	-2 553,1	-	0,0**	-

* Zyski i straty aktuarialne to efekt zmian założeń aktuarialnych, takich jak prawdopodobieństwo rezygnacji pracownika z pracy, umieralność, stopa dyskontowa czy poziom przyszłych wynagrodzeń. Zyski aktuarialne są prezentowane ze znakiem (+) a straty ze znakiem (-).

** W przypadku rezerwy z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych w 2021 r. wystąpiły przychody z jej częściowego rozwiązania, ujęte w pozycji *Pozostałe przychody*.

Nota 16 Koszty administracyjne

<i>w tys. złotych</i>	2022	2021	Zmiana
Zużycie materiałów i energii	-34 021,6	-28 517,8	-5 503,8
Świadczenia na rzecz pracowników i innych osób uprawnionych	-24 660,2	-18 310,6	-6 349,6
Podróże służbowe	-2 277,3	-471,3	-1 806,0
Usługi obce	-254 121,6	-218 468,7	-35 652,9
Podatki i opłaty	-11 831,1	-11 053,2	-777,9
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	-6 628,2	-6 203,7	-424,5
Pozostałe koszty administracyjne	-9 314,6	-16 507,3	7 192,7
Razem	-342 854,6	-299 532,6	-43 322,0

Wzrost kosztów administracyjnych w 2022 r. był przede wszystkim skutkiem:

- wzrostu kosztów usług obcych – głównie w zakresie utrzymania systemów informatycznych i infrastruktury informatycznej, remontów i konserwacji rzeczowych aktywów trwałych oraz serwisów informacyjnych,
- wzrostu kosztów świadczeń na rzecz pracowników i innych osób uprawnionych – głównie w związku ze zmianą stanu rezerw na zobowiązania wynikające z dodatkowych świadczeń wobec pracowników (por. Nota 7 oraz Nota 15 i Nota 19),
- wzrostu kosztów zużycia materiałów i energii – głównie energii elektrycznej, gazu oraz wydawnictw i innych materiałów edukacyjnych nabywanych przez NBP)

przy jednoczesnym:

- spadku pozostałych kosztów administracyjnych – głównie w zakresie działalności edukacyjnej NBP.

Nota 17 Koszty amortyzacji

<i>w tys. złotych</i>	2022	2021	Zmiana
Koszty amortyzacji środków trwałych	-59 007,6	-75 787,1	16 779,5
Koszty amortyzacji aktywów z tytułu leasingu	-13 629,2	-13 149,2	-480,0
Koszty amortyzacji wartości niematerialnych	-22 847,2	-25 250,1	2 402,9
Razem	-95 484,0	-114 186,4	18 702,4

Spadek kosztów amortyzacji w 2022 r. związany był głównie z niższymi kosztami amortyzacji środków trwałych – w szczególności maszyn, urządzeń i aparatów (por. Nota 4).

Nota 18 Koszty emisji banknotów i monet

Koszty emisji banknotów i monet zalicza się do wyniku finansowego w dniu powstania zobowiązania, niezależnie od momentu wprowadzenia banknotów i monet do obiegu.

Pozycja obejmuje koszty emisji banknotów i monet, w tym banknotów i monet kolekcjonerskich.

W 2022 r. pozycja wyniosła 389.963,3 tys. zł i była o 25.506,1 tys. zł wyższa w porównaniu z 2021 r. Wzrost pozycji był głównie wynikiem zwiększenia kosztów emisji banknotów powszechnego obiegu m.in. w wyniku wzrostu ogólnej liczby zamówionych banknotów.

Nota 19 Pozostałe przychody i pozostałe koszty

Pozostałe przychody/koszty obejmują głównie przychody ze sprzedaży monet i banknotów kolekcjonerskich oraz koszty odpowiadające wartości nominalnej sprzedanych monet i banknotów kolekcjonerskich. Zmniejszenie salda pozostałych przychodów wynikało głównie ze spadku tych przychodów oraz niższych przychodów z rozwiązania rezerw w 2022 r. (por Nota 7).

6. Pozostałe noty objaśniające

Nota 20 Pozostałe kwestie

Zbrojna agresja Rosji na Ukrainę

NBP z uwagą analizował wpływ zbrojnej agresji Rosji na Ukrainę na sytuację w gospodarce, będąc w gotowości do natychmiastowego przeciwdziałania ewentualnym negatywnym tendencjom na rynku finansowym i walutowym.

W 2022 r. NBP podjął decyzje m.in. w zakresie:

- stosowania interwencji na rynku walutowym, w szczególności w celu ograniczenia niezgodnych z kierunkiem prowadzonej polityki pieniężnej wahań kursu złotego,
- udzielenia swapa walutowego Narodowemu Bankowi Ukrainy (NBU),
- wsparcia procesu wymiany hrywien na złote w bankach krajowych¹⁹.

Zarówno na 31.12.2022, jak i na 31.12.2021 NBP nie posiadał bezpośrednich ekspozycji związanych z podmiotami rosyjskimi lub białoruskimi, objętymi sankcjami gospodarczymi wynikającymi

¹⁹ W okresie od 25 marca 2022 r. do 9 września 2022 r. uchodźcy z Ukrainy dokonali wymiany 728 mln hrywien (UAH) na 98 mln zł. Wszystkie wymienione hrywiny zostały odprowadzone przez PKO Bank Polski S.A. do oddziałów okręgowych NBP, a następnie rozliczone po ustalonym przez NBU kursie wymiany. Cały zasób skupionych w ten sposób hrywien został następnie sprzedany NBU przy zastosowaniu tego samego kursu. Tym samym wzajemne rozliczenia finansowe stron zaangażowanych w wymianę hrywien na polskiego złotego, na potrzeby uchodźców z Ukrainy, zostały zakończone. Końcowe rozliczenie z Narodowym Bankiem Ukrainy (NBU) nastąpiło 28 września 2022 r.

ze wspomnianej agresji zbrojnej. Żaden z kontrahentów NBP, występujący w relacjach z NBP w ramach zarządzania rezerwami dewizowymi (w tym emitentów papierów wartościowych), nie posiadał siedziby na terenie Ukrainy. NBP na bieżąco monitorował wpływ negatywnych skutków wspomnianej agresji zbrojnej na ryzyko w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi oraz w operacjach polityki pieniężnej. W szczególności analizował ryzyko kredytowe oraz standing finansowy banków komercyjnych, w których lokowane są środki gromadzone w ramach zarządzania rezerwami dewizowymi, jak też emitentów obligacji korporacyjnych, znajdujących się w portfelu NBP. Prowadzone analizy (w tym kształtowanie się ratingów podmiotów) nie wskazywały na istotny wzrost ryzyka kredytowego.

Ponadto NBP stale monitorował poziom ryzyka operacyjnego i cyberbezpieczeństwa. Posiadał także wypracowane procedury postępowania w sytuacjach awaryjnych, w tym plan zapewnienia ciągłości działania Banku.

W okresie bezpośrednio po agresji Rosji na Ukrainę, to jest po 24 lutego 2022 r., odnotowano gwałtowny wzrost zapotrzebowania na gotówkę. Wartość pieniądza gotówkowego w obiegu osiągnęła wartość maksymalną w dniu 14 marca 2022 r. i wyniosła 395,7 mld zł (wzrost w stosunku do stanu na 31 grudnia 2021 r. o 40,1 mld zł, tj. o 11,3%). W późniejszym okresie 2022 r. sytuacja na rynku gotówkowym uległa uspokojeniu. Począwszy od czerwca 2022 r. występował stopniowy spadek wartości gotówki w obiegu. Wyższa wartość odprowadzanej gotówki do NBP spowodowana była przede wszystkim wzrostem poziomu stóp procentowych i wynikającej z tego poprawy atrakcyjności lokat terminowych oferowanych klientom przez banki (por. Nota 5).

Umowy swap

W 2022 r. i w 2021 r. NBP był stroną umowy swapowej z Narodowym Bankiem Szwajcarii (SNB). W 2022 r. NBP był również stroną umów swapowych z Europejskim Bankiem Centralnym (EBC) oraz z Narodowym Bankiem Ukrainy (NBU)²⁰. W ramach tych umów nie realizowano żadnych transakcji, stąd nie miały one wpływu na bilans lub rachunek zysków i strat NBP w 2022 r. i 2021 r.

W 2022 i 2021 r. NBP dokonywał transakcji FX swap z bankami krajowymi (por. Nota 10.1 oraz Rozdział 7.1.1.2.3). Na 31.12.2022 transakcje te nie wystąpiły.

²⁰ Umowa z SNB została zawarta w 2012 r., natomiast umowy z EBC oraz NBU w 2022 r.

7. Ryzyko finansowe, operacyjne i podatkowe

W NBP funkcjonuje system zarządzania ryzykiem stanowiący ciągły i powtarzalny proces decyzyjny, wspomagający – przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań organizacyjnych, proceduralnych i technicznych – osiągnięcie celów banku. Obejmuje on:

- w zakresie ryzyka finansowego – działalność w Centrali NBP departamentu odpowiedzialnego za zarządzanie tym ryzykiem;
- w zakresie ryzyka operacyjnego (por. Rozdział 7.2) – zarządzanie na następujących poziomach:
 - zdecentralizowane zarządzanie ryzykiem operacyjnym – dokonywane przez dyrektorów departamentów Centrali i Oddziałów Okręgowych NBP, którzy na bieżąco monitorują i oceniają poziom ryzyka operacyjnego w swojej jednostce i na tej podstawie podejmują działania ograniczające występowanie ryzyka oraz raportują zgodnie z regulacjami wewnętrznymi,
 - działalność w Centrali NBP departamentu, który monitoruje i analizuje ryzyko operacyjne w skali NBP, odpowiada za opracowanie regulacji oraz projekty rozwiązań dotyczące zmian procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w NBP. Przygotowuje także sprawozdawczość dotyczącą ryzyka operacyjnego na potrzeby Komisji ds. Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym i Zarządu NBP,
 - dokonywanie oceny efektywności systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w NBP przez Komisję ds. Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, która monitoruje bieżący poziom ryzyka operacyjnego i analizuje przyczyny powstawania ryzyka na poziomie wysokim lub nieakceptowalnym, a także rekomenduje Zarządowi NBP propozycje rozwiązań i zmian w tym obszarze,
 - podejmowanie przez Zarząd NBP decyzji o charakterze strategicznym.

Zadania realizowane w ramach zarządzania ryzykiem obejmują m.in.:

- bieżące identyfikowanie oraz analizowanie poszczególnych rodzajów ryzyka,
- pomiar poziomu ryzyka oraz jego akceptację bądź brak akceptacji,
- dobór mechanizmów ograniczających ryzyko,
- monitorowanie i bieżące kontrolowanie skuteczności zastosowanych mechanizmów ograniczających ryzyko,
- okresowe informowanie o wynikach zarządzania ryzykiem.

7.1. Ryzyko finansowe

Podstawowymi rodzajami ryzyka finansowego towarzyszącego działalności NBP są: ryzyko kredytowe, ryzyko płynności oraz ryzyko rynkowe (stopy procentowej, kursowe, zmian cen kontraktów equity index futures). Akceptowany poziom ryzyka finansowego określany jest poprzez system limitów, ustalany w sposób uwzględniający również ograniczenie ryzyka koncentracji. Ekspozycja NBP na poszczególne rodzaje ryzyka wynika z wykonywania ustawowych zadań banku centralnego, tj. prowadzenia gospodarki rezerwami dewizowymi oraz realizacji polityki pieniężnej, w tym regulowania płynności banków oraz ich refinansowania. Departament Zarządzania Ryzykiem

Finansowym na bieżąco monitoruje ekspozycję na ryzyko finansowe i regularnie przedstawia analizy ryzyka finansowego Zarządowi NBP.

7.1.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością poniesienia strat finansowych wskutek niewywiązania się kontrahenta z ciężących na nim zobowiązań (w szczególności niespłacenia całości lub części kapitału wraz z odsetkami w uzgodnionym terminie) lub spadku wartości rynkowej instrumentów inwestycyjnych w konsekwencji pogorszenia wiarygodności kredytowej emitenta.

7.1.1.1. Ryzyko kredytowe w zarządzaniu rezerwami dewizowymi

Ekspozycja na ryzyko kredytowe w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi NBP jest ograniczana za pomocą następujących metod:

- ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych i pozarządowych papierów wartościowych,
- kryteria wyboru kontrahentów i bieżące monitorowanie ich wiarygodności kredytowej,
- limity dla kontrahentów do transakcji lokacyjnych oraz wymiany walutowej,
- ograniczenie terminu zapadalności transakcji lokacyjnych,
- kryteria wyboru emitentów papierów wartościowych,
- limity dla emitentów papierów wartościowych,
- zawieranie umów ramowych z kontrahentami,
- zabezpieczenia w transakcjach repo/reverse repo.

Analizy ryzyka kredytowego są przeprowadzane przez NBP przy wykorzystaniu zarówno danych dotyczących sytuacji finansowej kontrahentów i ocen agencji ratingowych, jak również wyceny ryzyka odzwierciedlonej w kwotowaniach rynkowych.

Poniżej przedstawiono ekspozycję na ryzyko kredytowe, wynikającą z najważniejszych instrumentów inwestycyjnych rezerw dewizowych²¹.

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2022	31.12.2021	Pozycja bilansu	Nota
Rachunki bieżące w złocie	0,0	18 144 948,1	A.1	1
Lokaty terminowe w złocie	31 755 510,9	11 786 423,1	A.1	1
Rachunki bieżące w walutach obcych*	20 345 541,1	20 196 878,7	A.2.2	3.1
Lokaty terminowe w walutach obcych	37 562 191,4	22 638 153,6	A.2.2	3.1
Transakcje reverse repo	53 550 113,6	35 876 615,9	A.2.2	3.1
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych	516 089 683,1	506 790 467,3	A.2.2	3.1
Depozyty zabezpieczające futures	1 088 239,0	1 024 049,9	A.2.2	3.1
Odsetki od lokat terminowych w złocie	3 888,1	405,5	A.2.2	3.1
Razem	660 395 167,2	616 457 942,1		

* Rachunki bieżące z wyłączeniem rachunku bieżącego w EBC dla rozliczeń w systemie TARGET2 (por. Nota 3.1).

²¹ Zakłada się, że ekspozycja wobec MFV (Należności od MFV – por. Nota 2) nie rodzi ryzyka kredytowego.

Dominująca część rezerw dewizowych inwestowana jest w rządowe papiery wartościowe krajów o wysokim ratingu, charakteryzujące się najwyższym stopniem bezpieczeństwa i płynności. Utrzymywane w portfelach inwestycyjnych pozarządowe papiery wartościowe emitowane są przede wszystkim przez instytucje międzynarodowe oraz agencje rządowe. Skala inwestycji na rynku obligacji korporacyjnych jest niewielka. Około 1% posiadanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych jest zaliczane do tzw. zielonych obligacji (*green bonds*) oraz obligacji zrównoważonego rozwoju (*sustainable bonds*)²². Udział lokat w rezerwach dewizowych jest niski – transakcje zawierane są na krótkie terminy, z bankami o wysokiej wiarygodności kredytowej. W procesie zarządzania rezerwami dewizowymi NBP utrzymuje również środki na rachunkach bieżących prowadzonych głównie przez banki centralne.

Przy ocenie jakości kredytowej dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez rządy i banki centralne wykorzystywane są m.in. ratingi wiarygodności kredytowej kraju emitenta papierów wartościowych. Ocena jakości kredytowej emitentów pozostałych papierów wartościowych, a także kontrahentów, z którymi zawierane są lokaty terminowe (z wyłączeniem banków centralnych), jest przeprowadzana w oparciu o modele scoringowe uwzględniające m.in. ratingi przyznawane przez agencje ratingowe oraz dane finansowe poszczególnych podmiotów. Kondycja finansowa emitentów i kontrahentów NBP monitorowana jest na bieżąco na podstawie codziennych informacji agencji ratingowych dotyczących zmian ocen wiarygodności kredytowej oraz prognoz ratingowych, a także rynkowych kwotowań CDS (*Credit Default Swap*).

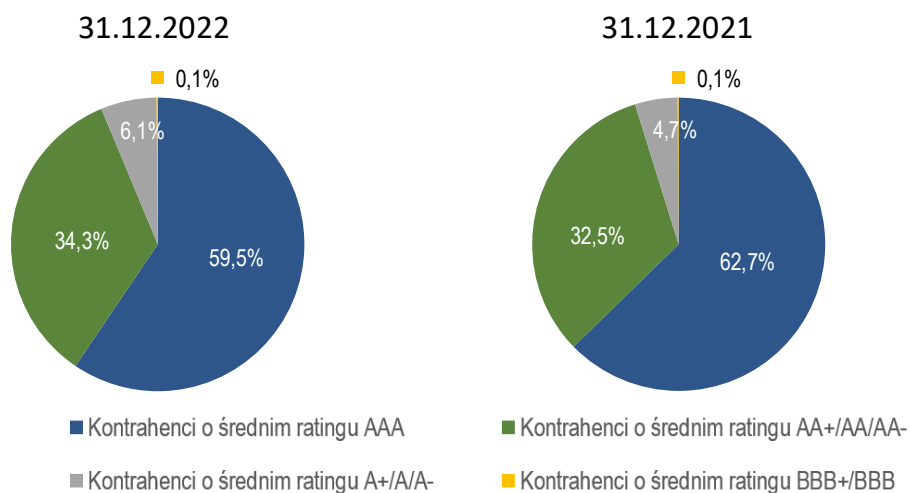
Wyniki analizy przeprowadzonej na dzień 31.12.2022 wskazały, że nie wystąpiły przesłanki utraty wartości dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności.

Poniżej zaprezentowano ekspozycję na ryzyko kredytowe w zakresie lokat terminowych oraz dłużnych papierów wartościowych związanych z zarządzaniem rezerwami dewizowymi w ujęciu sektorowym, geograficznym oraz według ratingu kontrahenta/emitenta.

²² Do zielonych obligacji lub obligacji zrównoważonego rozwoju zalicza się te, z których wpływy są przeznaczane na finansowanie lub refinansowanie projektów ekologicznych bądź prospołecznych (w przypadku *sustainable bonds*). Mogą to być projekty związane z: efektywnością energetyczną, energią odnawialną, zapobieganiem zanieczyszczeniu środowiska, zrównoważonym gospodarowaniem zasobami naturalnymi, bioróżnorodnością, zapewnieniem niezbędnej infrastruktury i usług lub bezpieczeństwa żywnościowego, wsparciem postępu socjoekonomicznego.

w tys. złotych	31.12.2022	31.12.2021
Institucje rządowe i samorządowe	470 891 051,9	469 944 728,5
- Zagraniczne instytucje rządowe szczebla centralnego	431 788 496,2	431 946 535,0
- Pozostałe	39 102 555,7	37 998 193,5
Monetarne instytucje finansowe	94 487 430,2	54 893 091,8
- Zagraniczne instytucje kredytowe	75 930 741,1	47 011 150,8
- Banki centralne	18 556 689,1	7 881 941,0
Międzynarodowe organizacje finansowe	3 304 973,3	822 850,1
Niemonetarne instytucje finansowe	8 799 728,9	7 189 758,1
Sektor niefinansowy	7 928 089,2	8 365 021,0
Razem	585 411 273,5	541 215 449,5

w tys. złotych	31.12.2022	31.12.2021
Stany Zjednoczone	174 506 217,4	178 075 175,1
Strefa euro	170 912 123,0	142 415 872,5
Wielka Brytania	78 903 375,8	70 305 912,3
Kanada	55 845 278,2	53 724 403,9
Australia	45 767 385,6	40 108 900,8
Norwegia	27 612 796,8	24 508 810,5
Kraje azjatyckie	12 533 835,8	14 755 401,3
Nowa Zelandia	10 805 626,5	11 052 580,7
Szwajcaria	5 219 661,0	4 138 547,4
Pozostałe	3 304 973,4	2 129 845,0
Razem	585 411 273,5	541 215 449,5

7.1.1.2. Ryzyko kredytowe w operacjach krajowych

7.1.1.2.1. Dłużne papiery wartościowe

NBP nie kontynuował w 2022 r. operacji skupu skarbowych papierów wartościowych oraz dłużnych papierów wartościowych gwarantowanych przez Skarb Państwa, na rynku wtórnym w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku, ani nie reinwestował środków pieniężnych uzyskanych z wykupu przez emitenta tych instrumentów w terminie ich zapadalności. W efekcie przeprowadzonych w poprzednich latach operacji na 31.12.2022 NBP posiadał skarbowe dłużne papiery wartościowe w złotych oraz dłużne papiery wartościowe w złotych z gwarancją Skarbu Państwa o łącznej wartości księgowej 140.673.185,5 tys. zł (149.322.164,0 tys. zł na 31.12.2021 – por. Nota 3.2). Nabyte papiery wartościowe w walucie krajowej są utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej i wyceniane według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

Dłużne papiery wartościowe utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej zostały wyemitowane lub są w pełni gwarantowane przez Skarb Państwa. Wyniki analizy przeprowadzonej na dzień 31.12.2022 wskazują, że nie wystąpiły w odniesieniu do nich przesłanki utraty wartości.

7.1.1.2.2. Należności z tytułu operacji kredytowych

NBP, wspierając płynność systemu finansowego, może udzielać bankom kredytu refinansowego w złotych w celu uzupełnienia ich zasobów pieniężnych. Banki korzystają w szczególności z kredytu technicznego, a także kredytu lombardowego. Banki wykorzystują również kredyt w ciągu dnia w euro. NBP może również, na wniosek banku, udzielić kredytu refinansowego w złotych, w innej formie określonej przez Zarząd NBP.

Łączna kwota wykorzystanego kredytu w skali roku *

w mln złotych / euro	2022	2021	Zmiana
Kredyt lombardowy	62,2	9,9	52,3
Kredyt techniczny	18 564 907,0	19 527 146,4	-962 239,4
Kredyt w ciągu dnia w euro	51 011,9	52 551,4	-1 539,5

* Wartości kredytów są sumami ich dziennego wykorzystania i są następstwem indywidualnych potrzeb płynnościowych zgłaszanych przez banki.

Ryzyko związane z tymi operacjami ograniczane jest poprzez stosowanie zabezpieczeń spełniających kryteria określone przez NBP. Przy określaniu wymaganej wysokości zabezpieczenia stosowany jest współczynnik redukcji wartości aktywów zabezpieczających (*haircut*), służący uwzględnieniu ryzyka niekorzystnych zmian rynkowej wartości zabezpieczenia, w szczególności cen rynkowych oraz kursów walutowych.

Podstawowym zabezpieczeniem, przedstawianym przez banki, są papiery wartościowe w złotych emitowane przez Skarb Państwa oraz NBP, a także dłużne papiery wartościowe w złotych gwarantowane przez Skarb Państwa. Lista akceptowanych aktywów zabezpieczających obejmuje

również inne papiery wartościowe zdeponowane w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych S.A. – listy zastawne, obligacje komunalne, obligacje korporacyjne, emisje Europejskiego Banku Inwestycyjnego w złotych, a także – dla kredytu lombardowego – papiery skarbowe w euro.

W przypadku kredytu refinansowego udzielonego w innej formie określonej przez Zarząd NBP stosowane może być szersze spektrum zabezpieczeń.

Kredyt w ciągu dnia w euro udzielany jest zgodnie z zasadami określonymi w Umowie w sprawie warunków otwierania i prowadzenia rachunku w euro w systemie TARGET2-NBP, a jego zabezpieczeniem mogą być obligacje skarbowe będące przedmiotem fixingu na BondSpot S.A., zaakceptowane przez EBC (dodatkowo uwzględniany jest *haircut* z tytułu ryzyka kursowego).

7.1.1.2.3. Transakcje FX swap z bankami krajowymi

W 2022 r. i 2021 r. NBP dokonywał transakcji FX swap na parze walut CHF/PLN. Zabezpieczenie operacji było ustalane z *haircutem* oraz obowiązkiem uzupełnienia depozytu zabezpieczającego, ograniczając tym samym ekspozycję na ryzyko (por. Nota 10.1). Na 31.12.2022 transakcje FX swap nie wystąpiły.

7.1.2. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności związane jest z możliwością poniesienia dodatkowych kosztów w razie konieczności niezwłocznego pozyskania płynnych środków.

Ze względu na fakt, iż NBP przysługuje wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej, posiada on zdolność do kreowania płynności w walucie krajowej. Jest ona ograniczona przez odpowiedzialność NBP za stabilność waluty krajowej. Założenia polityki pieniężnej są co roku ustalane przez RPP, która kierując się powyższymi założeniami zatwierdza również plan finansowy NBP.

W procesie zarządzania rezerwami walutowymi NBP zapewnia właściwą płynność środków dopasowując bieżące i przewidywane przepływy pieniężne. Inwestycje dokonywane są na rynkach zapewniających niezwłoczną dostępność środków – waluty rezerwowe oraz instrumenty inwestycyjne charakteryzują się zasadniczo wysoką płynnością.

7.1.2.1. Analiza wymagalności zobowiązań finansowych w walutach obcych

Poniżej przedstawiono analizę wymagalności zobowiązań finansowych NBP w walutach obcych na 31.12.2022 i 31.12.2021²³.

Ponadto NBP przystępując do programów pożyczkowych MFV (por. Nota 2) zobowiązał się do udzielania MFV pożyczek w walutach obcych odpowiednio w ramach:

- porozumienia NAB – do kwoty 2.570.800,0 tys. SDR (2.570.800,0 tys. SDR na 31.12.2021), z czego do wykorzystania na 31.12.2022 pozostało 2.558.525,0 tys. SDR (2.540.425,0 tys. SDR na 31.12.2021),
- pożyczek dwustronnych – do kwoty 2.701.000,0 tys. EUR (2.701.000,0 tys. EUR na 31.12.2021), z czego do wykorzystania na 31.12.2022 pozostało 2.701.000,0 tys. EUR (2.701.000,0 tys. EUR na 31.12.2021).

31.12.2022	RAZEM	Avista	Od 1 dnia do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesięcy	Wartość bilansowa	P.7 Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	P.8 Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	P.9 Alokacja SDR	P.11 Pozostałe pasywa
<i>w tys. złotych</i>										
Rachunki bieżące/pomocnicze prowadzone przez NBP w walutach obcych	45 773 861,4	45 773 861,4	0,0	0,0	0,0	45 773 861,5	45 698 674,5	75 187,0	0,0	0,0
Rachunki lokat terminowych prowadzone przez NBP w walutach obcych	13 188 279,9	0,0	4 153 300,6	9 034 979,3	0,0	13 132 527,1	13 132 527,1	0,0	0,0	0,0
Repo	53 677 589,8	0,0	41 197 628,7	6 892 926,7	5 587 034,4	53 539 855,3	0,0	53 539 855,3	0,0	0,0
Inne zobowiązania finansowe w walutach obcych	194 142,5	0,0	193 996,6	145,9	0,0	194 142,5	178 870,7	10 093,8	0,0	5 178,0
Alokacja SDR	30 952 659,7	0,0	221 788,5	0,0	30 730 871,2	30 871 510,9	0,0	0,0	30 871 510,9	0,0
RAZEM	143 786 533,3	45 773 861,4	45 766 714,4	15 928 051,9	36 317 905,6	143 511 897,3	59 010 072,3	53 625 136,1	30 871 510,9	5 178,0

31.12.2021	RAZEM	Avista	Od 1 dnia do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesięcy	Wartość bilansowa	P.7 Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	P.8 Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	P.9 Alokacja SDR	P.11 Pozostałe pasywa
<i>w tys. złotych</i>										
Rachunki bieżące/pomocnicze prowadzone przez NBP w walutach obcych	32 619 174,3	32 619 174,3	0,0	0,0	0,0	32 619 174,4	32 455 999,0	163 175,4	0,0	0,0
Rachunki lokat terminowych prowadzone przez NBP w walutach obcych	7 015,1	0,0	7 015,1	0,0	0,0	7 015,1	7 015,1	0,0	0,0	0,0
Repo	35 879 576,0	0,0	25 577 651,4	1 367 527,9	8 934 396,7	35 873 254,8	0,0	35 873 254,8	0,0	0,0
Inne zobowiązania finansowe w walutach obcych	174 485,1	0,0	174 392,0	93,1	0,0	174 332,7	166 705,5	0,0	0,0	7 627,2
Alokacja SDR	29 771 979,3	0,0	4 978,0	0,0	29 767 001,3	29 769 702,4	0,0	0,0	29 769 702,4	0,0
RAZEM	98 452 229,8	32 619 174,3	25 764 036,5	1 367 621,0	38 701 398,0	98 443 479,4	32 629 719,6	36 036 430,2	29 769 702,4	7 627,2

W przypadku zobowiązań w walutach obcych z tytułu rachunków bieżących i pomocniczych, NBP zasadniczo po stronie aktywów utrzymuje płynne środki na rachunkach bieżących oraz lokatach terminowych 1-dniowych. Dla zobowiązań z tytułu przyjętych lokat terminowych, odpowiednie środki po stronie aktywów są inwestowane w lokaty terminowe o tym samym terminie wymagalności. Z kolei transakcje repo zawierane są łącznie z transakcjami reverse repo, o tym samym terminie wymagalności (por. Nota 3.1).

²³ Zobowiązania wynikające z transakcji FX spot, FX forward oraz FX swap ujętych na kontach pozabilansowych przedstawiono w Nocie 10.1. Zobowiązania związane z gospodarką własną jako nieistotne zostały pominięte.

7.1.3. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej związane jest z możliwością spadku wartości rynkowej instrumentów finansowych w wyniku niekorzystnej zmiany ich rentowności.

Podstawową miarą ryzyka stopy procentowej, stosowaną przez NBP, jest *modified duration*, zwana dalej „MD”, określająca wrażliwość wartości portfeli inwestycyjnych na zmiany rentowności instrumentów finansowych.

Ograniczając ryzyko stopy procentowej w procesie zarządzania rezerwami walutowymi, NBP określa benchmarkowy poziom MD rezerw walutowych wraz z dopuszczalnymi przedziałami wahań. W 2022 r. utrzymano MD rezerw na poziomie zbliżonym do obowiązującego w roku poprzednim.

Analiza wrażliwości, przeprowadzona w oparciu o MD²⁴, wykazała, że zmiana stóp procentowych o 100 pb (dla każdego portfela walutowego, równomiernie na całej długości krzywej rentowności) spowodowałaby zmianę wartości portfeli papierów wartościowych łącznie o 14.138,7 mln zł na 31.12.2022 (na 31.12.2021 o 14.883,7 mln zł). Poniżej zaprezentowano oszacowaną w oparciu o MD zmianę wartości portfeli papierów wartościowych w poszczególnych walutach w reakcji na zmianę stóp procentowych o 100 pb.

Oszacowana w oparciu o MD zmiana wartości portfeli papierów wartościowych w poszczególnych walutach w reakcji na zmianę stóp procentowych o 100 pb

w mln złotych	31.12.2022	31.12.2021	Zmiana
USD	4 946,2	5 079,0	-132,8
EUR	2 946,5	3 152,4	-205,9
GBP	1 787,1	1 904,0	-116,9
CAD	1 468,4	1 549,0	-80,6
AUD	1 738,3	1 700,7	37,6
NOK	876,9	1 031,9	-155,0
NZD	375,3	466,7	-91,4
Razem	14 138,7	14 883,7	-745,0

Zgodnie z zasadami rachunkowości NBP, na koniec roku przychody powstałe z wyceny cenowej papierów wartościowych w walutach obcych są ujmowane jako różnice z wyceny w pasywach, natomiast koszty powstałe z wyceny cenowej tych papierów obciążają wynik finansowy NBP.

²⁴ W analizie wrażliwości wykorzystano wskaźnik MD dla poszczególnych portfeli walutowych papierów wartościowych na 31.12.2022 i 31.12.2021 (w obu przypadkach z wyłączeniem portfela dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności), jako miarę liniową zależności ceny od rentowności, a także stan portfeli papierów wartościowych na 31.12.2022 i 31.12.2021 (w obu przypadkach z wyłączeniem portfela dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności) według wartości wykorzystywanych do monitorowania MD.

Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych utrzymywane do dnia zapadalności oraz dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący (por. Nota 3.1 oraz Nota 3.2).

7.1.4. Ryzyko kursowe i ryzyko zmiany ceny złota

Ryzyko kursowe wynika z możliwości spadku wartości zasobów walut obcych na skutek zmian kursów walut obcych na rynku walutowym.

Oszacowanie ekspozycji na ryzyko kursowe jest dokonywane w oparciu o wartość zagrożoną (*Value at Risk* - VaR) wyliczaną przy zastosowaniu metody parametrycznej. Poziom wartości zagrożonej wyliczony na dzień bilansowy jest uwzględniany przy określaniu wielkości rezerwy kursowej (por. Rozdział 4 oraz Nota 9).

Zarządzając rezerwami walutowymi, NBP określa strukturę walutową benchmarku strategicznego²⁵ wraz z dopuszczalnymi przedziałami wahań (por. Nota 3.1 oraz Nota 12.1).

Na 31.12.2022 oraz 31.12.2021 struktura walutowa benchmarku strategicznego obejmowała:

Struktura walutowa benchmarku strategicznego		
Waluta	31.12.2022	31.12.2021
	udział %	
USD	36%	36%
EUR	22%	22%
GBP	13%	13%
CAD	11%	11%
AUD	9%	9%
NOK	6%	6%
NZD	3%	3%

Ryzyko zmiany ceny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości (por. Nota 1) jest związane z możliwością spadku wartości zasobu złota na skutek zmian rynkowej ceny złota.

Wpływ spadku ceny złota na wynik finansowy ograniczają przychody niezrealizowane z jego wyceny oraz rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości (por. Nota 9.1).

²⁵ Benchmark strategiczny jest portfelem porównawczym dla części rezerw walutowych podlegającej aktywnemu zarządzaniu, odzwierciedlającym długoterminowe założenia strategii inwestycyjnej poprzez określenie struktury walutowej oraz poziomu MD. Benchmark strategiczny nie obejmuje portfela dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności, gdyż nie podlega on aktywnemu zarządzaniu.

Poniżej przedstawiono wartości bilansowych zasobów walutowych i złota NBP na 31.12.2022 oraz 31.12.2021 w podziale na waluty, przy czym pozycje w walutach obcych związane z gospodarką własną jako nieistotne zostały zaprezentowane w ramach zasobu PLN.

31.12.2022 w tys. złotych	PLN	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	SDR	Złoto	Inne waluty	Razem
AKTYWA												
1. Złoto i nieznaczący w zlicze odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	58 650 238,7	0,0	58 650 238,7
2. Należności w walutach obcych od nierzyszących	0,0	243 916 250,5	176 045 972,3	78 263 570,9	53 553 959,1	47 918 333,6	29 497 576,7	14 776 073,4	31 411 666,6	0,0	23 934,0	675 407 337,1
6. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych	169,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	169,2
7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	140 673 185,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	140 673 185,5
10. Pozostałe aktywa	1 274 579,2	20 337,6	131 547,4	484,1	6 062,7	4 193,1	1 189,2	0,0	58 760,0	0,0	0,0	1 497 193,3
AKTYWA OGÓLEM	141 947 833,9	243 938 582,1	176 177 519,7	78 264 065,0	53 560 021,8	47 922 526,7	29 498 765,9	14 776 073,4	31 470 426,6	58 650 238,7	23 934,0	876 220 098,8
PASYWA												
1. Pieniądz w obiegu	368 611 663,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	368 611 663,5
2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	55 112 907,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55 112 907,5
3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	940 440,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	940 440,8
4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wymiennych dłużnych papierów wartościowych	252 181 174,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	252 181 174,3
5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	11 883 806,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11 883 806,3
6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierzyszących	4 124 197,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4 124 197,2
7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	0,0	13 365 064,0	45 644 484,6	382,0	21,2	0,0	2,5	0,0	0,0	0,0	118,0	59 010 072,3
8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierzyszących	0,0	8 096 142,9	26 716 740,5	14 973 891,8	0,0	4 078 560,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	53 625 136,0
9. Akcje SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11. Pozostałe pasywa	367 827,4	18 021,2	14 799,6	131,0	6 224,1	2 369,2	1 190,2	0,0	30 871 510,9	0,0	30,0	30 871 510,9
12. Rezerwy	15 281 500,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	15 281 500,7
13. Różnica z wyceny	50 011 303,8	37 608,1	275,0	686,8	4 755,5	1 799,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50 059 736,6
14. Fundusze	1 500 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 500 000,0
15. Wynik finansowy	-27 401 680,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-27 401 680,0
PASYWA OGÓLEM	732 633 231,5	21 517 036,2	72 136 299,7	14 974 891,6	11 020,8	4 082 758,4	1 192,7	0,0	30 871 510,9	0,0	148,0	876 220 098,8
AKTYWA												
1. Złoto i nieznaczący w zlicze odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	54 843 799,4	0,0	54 843 799,4
2. Należności w walutach obcych od nierzyszących	0,0	225 161 371,4	142 818 029,7	77 116 328,7	53 732 496,3	46 402 858,2	28 048 156,7	15 019 537,0	30 010 120,6	0,0	24 404,8	619 333 303,4
6. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych	7,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0
7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	149 322 64,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	149 322 64,0
10. Pozostałe aktywa	1 275 938,4	53 603,7	117 555,5	0,0	2 767,3	42 009,6	14,1	9 433,7	56 917,0	0,0	266 395,5	1 824 535,9
AKTYWA OGÓLEM	150 598 009,4	225 214 975,1	142 835 586,2	77 116 328,7	53 735 263,6	46 444 867,8	28 048 170,8	15 028 970,7	30 067 037,6	54 843 799,4	290 800,3	823 323 809,6
PASYWA												
1. Pieniądz w obiegu	355 557 725,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	355 557 725,3
2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	96 525 124,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	96 525 124,4
3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	762 878,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	762 878,9
4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wymiennych dłużnych papierów wartościowych	184 521 188,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	184 521 188,7
5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	15 251 900,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	15 251 900,0
6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierzyszących	3 960 800,8	1 293 990,7	31 316 095,0	19 542,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3 960 800,8
7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	0,0	11 787 831,4	5 533 244,0	14 445 321,1	0,0	4 064 081,6	0,0	206 041,0	0,0	0,0	91,2	36 036 430,1
8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierzyszących	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
9. Akcje SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11. Pozostałe pasywa	382 931,6	52 222,1	7 834,7	383,4	2 852,5	34 397,6	30,4	12 273,9	0,0	0,0	615 127,5	1 108 023,7
12. Rezerwy	16 693 832,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16 693 832,6
13. Różnica z wyceny	50 639 377,4	247 760,7	50 668,8	0,0	89 134,5	4 501,4	397,0	7 069,7	0,0	0,0	0,0	51 038 899,5
14. Fundusze	1 500 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 500 000,0
15. Wynik finansowy	-32 216,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-32 216,5
PASYWA OGÓLEM	725 763 343,2	13 381 804,9	36 907 845,5	14 465 128,3	91 987,0	4 102 980,6	427,4	226 374,6	29 768 702,4	0,0	615 218,7	823 323 809,6

7.1.5. Ryzyko zmian cen kontraktów equity index futures

Ryzyko zmian cen kontraktów equity index futures związane jest z możliwością spadku wartości tych kontraktów, wynikającą przede wszystkim z niekorzystnych zmian cen instrumentu bazowego (indeksu akcyjnego).

Dzienne zmiany rynkowych cen futures zalicza się do wyniku finansowego każdego dnia, w tym również w dniu zamknięcia otwartej pozycji w kontrakcie, jako zrealizowane różnice cenowe (por. Nota 12.1).

Na koniec 2022 r. i 2021 r. NBP inwestował w kontrakty equity index futures rynku USA, strefy euro i Wielkiej Brytanii.

7.1.6. Wartość rynkowa aktywów i zobowiązań finansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych

NBP wycenia aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe stosując ceny rynkowe (wycena do rynku) lub uznane w praktyce rynkowej modele wyceny (wycena z modelu) zasilane cenami lub parametrami rynkowymi, z wyjątkiem:

- należności i zobowiązań z tytułu rachunków bankowych, w tym lokat i depozytów terminowych,
- udzielonych kredytów i pożyczek,
- dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności,
- dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych na potrzeby polityki pieniężnej,
- pieniądza w obiegu,
- dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez NBP,
- pozostałych aktywów i zobowiązań finansowych (prezentowanych w pozycjach A.10 i P.11).

Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do dnia zapadalności oraz dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

W odniesieniu do pozostałych instrumentów finansowych, biorąc pod uwagę ich charakterystykę (np. krótkoterminowy charakter, unikalność instrumentu) przyjęto założenie, że ich wartość bilansowa w przybliżeniu odpowiada wartości rynkowej/bieżącej.

Na podstawie stosowanych przez NBP metod ustalania wartości rynkowej dla wyceny cenowej, aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe klasyfikuje się do jednego z trzech poziomów.

Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
<p>Aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe, których wartość rynkowa jest ustalana bezpośrednio na podstawie cen notowanych (nieskorygowanych) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów, zobowiązań lub instrumentów finansowych pozabilansowych.</p> <p>Do tej kategorii NBP zaklasyfikował dłużne papiery wartościowe w walutach obcych zakupione przez NBP, z wyjątkiem dłużnych papierów wartościowych wycenianych w oparciu o stawki krzywych rentowności.*</p>	<p>Aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe, których wartość rynkowa jest wyceniana za pomocą modeli wyceny, dla których wszystkie znaczące dane wejściowe są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni (jako ceny) lub pośredni (bazujące na cenach).</p> <p>Do tej kategorii NBP zaklasyfikował:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dłużne papiery, do wyceny których są stosowane stawki krzywej rentowności dla danego typu papierów wartościowych o tym samym ratingu kredytowym emitenta, ▪ transakcje forward na dłużne papiery wartościowe, do wyceny których stosowany jest model zasilany parametrami pochodzącymi bezpośrednio z rynków. 	<p>Aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe, których wartość rynkowa jest wyceniana za pomocą modeli wyceny, dla których dane wejściowe nie są oparte na danych rynkowych możliwych do zaobserwowania.</p> <p>Na 31.12.2022 i 31.12.2021 NBP nie zaklasyfikował do tej kategorii żadnych aktywów i zobowiązań finansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych.</p>

* Wycenie według cen rynkowych podlega również złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości. Do jego wyceny NBP stosuje średnią cenę rynkową złota, która następnie podlega przeliczeniu na walutę krajową według kursu średniego NBP dolara amerykańskiego obowiązującego na dzień bilansowy.

Przyporządkowanie do poszczególnych poziomów aktywów i zobowiązań finansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych, które na 31.12.2022 i 31.12.2021 zostały wykazane w bilansie według wartości rynkowej, przedstawiono poniżej.

31.12.2022 w tys. złotych	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Wartość bilansowa	Pozycja bilansu
AKTYWA					
Papiery wartościowe zakupione przez NBP	431 279 628,9	40 237 699,8	0,0	471 517 328,7	A.2.2
Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe (dodatnie różnice z wyceny)	0,0	1 799,4	0,0	1 799,4	A.10.3
PASYWA					
Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe (ujemne różnice z wyceny)	0,0	51,9	0,0	51,9	P.11.1

31.12.2021 w tys. złotych	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Wartość bilansowa	Pozycja bilansu
AKTYWA					
Papiery wartościowe zakupione przez NBP	439 569 252,2	26 005 990,5	0,0	465 575 242,7	A.2.2
Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe (dodatnie różnice z wyceny)	0,0	3 661,8	0,0	3 661,8	A.10.3
PASYWA					
Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe (ujemne różnice z wyceny)	0,0	204,1	0,0	204,1	P.11.1

W latach 2022 i 2021 nie wystąpiły transfery pomiędzy poziomem 1 i 2.

Ponadto NBP inwestuje w futures. Kontrakty te są wyceniane do cen rynkowych (poziom 1) i rozliczane na bazie dziennej (por. Rozdział 2.4. oraz Nota 12.1).

7.2. Ryzyko operacyjne

Pojęcie ryzyka operacyjnego w NBP obejmuje możliwość poniesienia szkód materialnych lub niematerialnych, w tym niezrealizowania zadań i negatywnego wpływu na reputację, wynikających z niedostosowania lub zawodności procesów i systemów wewnętrznych oraz ludzi lub zdarzeń zewnętrznych.

Do końca 2022 r. w NBP obowiązywał podział ryzyka operacyjnego na 4 podkategorie: ryzyko bezpieczeństwa, ryzyko kadrowe, ryzyko prawne i ryzyko technologiczne, w ramach którego rozróżnia się teleinformatyczne ryzyko technologiczne (dotyczące m.in. systemów informatycznych i telekomunikacyjnych, oprogramowania i sprzętu IT) oraz nieteleinformatyczne ryzyko technologiczne (dotyczące m.in. obiektów budowlanych i elementów wyposażenia ruchomego).

Od 1 stycznia 2023 r. podkategorie ryzyka operacyjnego rozszerzono o dodatkową podkategorię – ryzyko cyberbezpieczeństwa.

Do stosowanych w NBP mechanizmów ograniczania ryzyka należą w szczególności:

- regulacje zewnętrzne i wewnętrzne,
- zakresy czynności i obowiązków oraz podział zadań,
- uzgadnianie danych oraz zasada komisyjności,
- stosowanie systemu limitów i ograniczeń (finansowych, czasowych),
- wprowadzenie kontroli dostępu oraz zabezpieczeń teleinformatycznych, fizycznych i elektronicznych,
- sporządzanie zapasowych kopii plików elektronicznych,
- sporządzanie planów awaryjnych i ewakuacyjnych, a także ćwiczenia i testy w ramach zapewnienia ciągłości działania NBP,
- ubezpieczenia,
- kontrola i audyt wewnętrzny.

W 2022 r. na bieżąco były monitorowane ryzyka operacyjne w działalności NBP, w tym ryzyka zidentyfikowane w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi w Ukrainie (por. Nota 20). Na posiedzeniach Komisji ds. Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym (11 posiedzeń w 2022 r.), podejmowano tematy związane z oceną bieżących działań mających na celu zapewnienie właściwej realizacji zadań NBP. Poziom ryzyka w NBP w 2022 r. był na bieżąco monitorowany, systematycznie podejmowano także działania mitygujące.

7.3. Ryzyko podatkowe

Z uwagi na status prawny NBP oraz specyfikę wynikającą z pełnionych funkcji banku centralnego, zakres obowiązujących NBP przepisów prawa podatkowego oraz dotyczących innych danin publicznych obejmuje, na gruncie:

- podatku od towarów i usług (VAT) – podział działalności prowadzonej przez NBP na niepodlegającą przepisom o VAT w zakresie zadań, do realizacji których NBP został powołany i obowiązany przepisami prawa, w szczególności: Konstytucją RP, ustawą o NBP, ustawą o finansach publicznych²⁶, prawem dewizowym²⁷ i prawem bankowym²⁸, oraz podlegającą przepisom o VAT, w pozostałym zakresie, w odniesieniu do której NBP z reguły działa w charakterze podatnika VAT,
- podatku dochodowego od osób prawnych (CIT)²⁹ – korzystanie z podmiotowego zwolnienia jako podatnik CIT oraz podleganie obowiązkom jako płatnik podatku u źródła na zasadach ogólnych,
- podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) – podleganie obowiązkom jako płatnik tego podatku, w tym w zakresie podatku u źródła, na zasadach ogólnych,
- podatku od czynności cywilnoprawnych (PCC) i opłaty skarbowej – korzystanie z podmiotowego zwolnienia od tego podatku i tej opłaty na równi z jednostkami budżetowymi,
- podatku od nieruchomości – podleganie obowiązkom jako podatnik tego podatku na zasadach ogólnych,
- podatku od niektórych instytucji finansowych – NBP nie podlega temu podatkowi.

W NBP obowiązują przepisy wewnętrzne określające, uwzględniając powyższy kontekst prawny, zakres odpowiedzialności za rozliczenia publicznoprawne NBP. Monitorowanie i zarządzanie ryzykiem podatkowym scentralizowane jest w Departamencie Rachunkowości i Finansów. Ustalone ramy działań ukierunkowane są na zapewnienie bezpieczeństwa, transparentności, przewidywalności i racjonalności rozliczeń publicznoprawnych w NBP. Prawidłowość, terminowość i kompletność rozliczeń publicznoprawnych podlega okresowej (nie rzadziej niż co 3 lata) weryfikacji przez zewnętrznego, profesjonalny podmiot w ramach przeglądu podatkowego.

²⁶ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.).

²⁷ Ustawa z dnia 27 lipca 2022 r. - Prawo dewizowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 309).

²⁸ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 2324, z późn. zm.).

²⁹ Zgodnie z ustawą o NBP 95% zysku NBP podlega odprowadzeniu do budżetu państwa (por. Nota 9.4).

Warszawa, dnia 23 marca 2023 r.

Dyrektor Departamentu
Rachunkowości i Finansów
Narodowego Banku Polskiego:

Elektronicznie podpisane przez:
Krzysztof Kruszewski
Dyrektor Departamentu

Zarząd
Narodowego Banku Polskiego:

Elektronicznie podpisane przez:
Adam Głapiński
Prezes NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Marta Kightley Wiceprezes NBP
Pierwszy Zastępca Prezesa NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Adam Lipiński
Wiceprezes NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Marta Gajęcka
Członek Zarządu NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Paweł Mucha
Członek Zarządu NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Piotr Pogonowski
Członek Zarządu NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Rafał Sura
Członek Zarządu NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Paweł Szalamacha
Członek Zarządu NBP